Република Северна Македонија
Министерство за животна средина и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor

Архивски број: 04-4047/2
Дата: 03-10-2025 Скопје

Numër ark:
Data:

ДО: Влада на Република Северна Македонија
-Генерален сектретаријат
Сектор за стратегија,планирање и следење

Drejtuar: Qeverisë së Republikës së Maqedonisë se Veriut
- Sekretariati I përgjithshëm-
Sektori për strategji,planifikim dhe monitorim

Предмет : Доставување на Нацрт-стратешки план 2026–2028година

Lënda : Dorëzimi i Planit Strategjik Draft 2026–2028

Врска:Ваш бр.68-8955/1 од 26.09.2025 година

Lidhur me: Shkresa nr. 68-8955/1, datë 26.09.2025

Почитувани,

Во врска со Вашето барање за доставување на Нацрт-стратешки план за 2026-2028 година, Ве известуваме дека Министерството за животна средина и просторно планирање, Ви го доставува бараниот материјал во прилог.

Të nderuar,

Në lidhje me kërkesën tuaj për dorëzimin e Planit Strategjik Draft për vitet 2026–2028, ju njoftojmë se Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor, ju dërgon në bashkëngjitje materialin e kërkuar.

Со Почит,

Me Respekt,

МИНИСТЕР/ MINISTËR
Izet Mexhiti

Изготвил/Përgatiti:Afërdita Ajrullahii-Помлад соработник/Bashkëpunëtor i ri
Контролирал/Kontrolloi: Misrete Edipi – Раководител на сектор/ Udhëheqës i sektorit
Одобрил/Aprovoi: Resmi Ejupi -Државен Секретар/Sekretar shtetëror

Прилог: Нацрт-стратешки план за МЖСПП

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина и просторно планирање
Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина и просторно планирање
Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor

СТРАТЕШКИ ПЛАН НА МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

2026-2028

Скопје, 2025

Содржина

1.
1.ВОВЕД....4

1.1 Анализа на состојбата....4
1.1.1 Функционална анализа 4
1.1.2 SWOT Анализа (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Treats) 5
1.1.3 PESTLE Анализа (Political, Economic, Social, Technological, Legal and Environmental) 7
1.1.4 Осврт на постигнати резултати во 2024 и 2025 година....8
1.2. Мисија 10
1.3. Визија 10
1.4. Задачи и обврски 10
1.5 Специфичност на Министерството за животна средина и просторно планирање....11
1.6 Структура на органот на државна управа 15
1.7 Стратешки приоритети на Владата на Република Северна Македонија (2024-2028)....18
1.8 Програми 19
1.8.1 Програма за заштита на животната средина 19
1.8.2 Програма за просторни планови 25
1.8.3 Програма за унапредување на животната средина....25
1.8.4 Државен Инспекторат за животна средина. 26
1.8.5 Програмата за децентрализација 26

2. ПЛАНОВИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМИТЕ....26
2.1 Програма за заштита на животната средина.... 26
2.2 Програма за просторни планови.... 42
2.3 Програма за унапредување на животната средина....44
2.4 ПРОГРАМА ЗА ДРЖАВЕН ИСПЕКТОРАТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА 49
2.5 ПРОГРАМА ЗА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА 51
2.6 Програма Администрација 52

3. ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ....54

4.ПРИНЦИП НА ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ....58

5.ПРИНЦИП НА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ....58

6.РАЗВИВАЊЕ НА ЗАЕДНИЧКИ ФУНКЦИИ....59

7.РИЗИЦИ....62

7.1 Ризици на ниво на стратешки план....62
7.2 Ризици на ниво на програма....62

СТРАТЕШКИ ПЛАН НА МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ 2026-2028

Почитувани,

Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП) е државен орган кој ги координира и спроведува политиките за животна средина, климатска акција, планирање на просторот како и обезбедување на услови за одржлив развој; управување со отпад, заштита на воздухот, водата, почвата, флората и фауната при тоа обејзбедувајќи мониторинг за следење на состојбата со животната средина. Процесот на утврдување на стратешките и среднорочните цели на Министерството, како и прилагодувањето на постоечките или воведување на нови практики во суштина придонесуваат за посветеност во унапредувањето на животна средина.

Преку постојаното промовирање на политиките за заштитата на животната средина, климатските промени, планирањето на просторот како и развојот според концептот на зелена економија се истакнува ефикасноста и ефективноста на Министерството.

Овие политики се реализираат на државно и на локално ниво, преку соодветни мерки и активности што ги спроведуваат различни субјекти од јавниот и од приватниот сектор.

Соработката со другите институции, кои се повеќе го препознаваат значењето на животната средина и ја наметнуваат потребата заштитата на животната средина и климата да се интегрира во другите секторски политики.

Стратешкиот план на МЖСПП за периодот 2026-2028 година ги дефинира среднорочните цели за следните три години и начинот на нивната реализација со соодветни квантитативни показатели како основни параметри за постигнување на поставените цели кои се во функција на: унапредување на квалитетот на површинските и подземните води и обезбедување на квалитетна вода за пиење; заштитата и следењето на квалитетот на воздухот; следење и намалување на бучавата; управување со отпадот; заштита на почвите и спречување на ерозијата; спречување и намалување на емисиите од индустријата; заштита и одржливо користење на биолошката и пределската разновидност и адекватно управување со заштитените подрачја; планирање на просторот со цел одржливо користење на земјиштето и другите природни и создадени ресурси; институционално јакнење и подигање на свеста за значењето на животната средина за квалитетот на животот и здравјето на луѓето.

Со овој Стратешки план МЖСПП ја докажува својата посветеност кон развивање и спроведување на ефективни политики за животна средина, раководејќи се од еколошките, економските и политичките фактори на национално и меѓународно ниво и применувајќи ги принципите на одржливиот развој.

Со почит,

Министер за животна средина и просторно планирање
IZET MEXHITI

1.Вовед

1.1 Анализа на состојбата

Проблемите во животната средина во Република Северна Македонија се слични со оние во другите земји од регионот. Бројните проблеми и недостатоци, идентификувани преку различни проекти, студии и плански документи се евидентни за медиумите и областите на животната средина како што се: недостаток на регионални интегрирани системи за управување со комунален цврст отпад и системи за управување со посебни видови на отпад, вклучувајќи го и опасниот отпад, недоволна покриеност на населените места и општините со системи за собирање и третман на отпадни води (особено за агломерации со над 10.000 жители), потреба од воспоставување на интегрирано управување со речен слив, согласно новиот Закон за води, загаденост на воздухот со различен интензитет во различни делови на земјата, како и контаминираност на почвата што резултира со производство на земјоделски производи со несоодветен квалитет од подрачјата со контаминирани почви.

Посебен проблем кој се однесува на сите медиуми на животната средина, е и недоволно развиениот мониторинг систем на животната средина, со акцент на отсуството на историски податоци врз основа на кои би се утврдила точната состојба на медиумите и би се дејствувало во насока на нивно постапно ублажување и елиминирање.

Отсуството на сеопфатни и сигурни податоци за загадувачките супстанции и загадувачите, отсуството на интегриран пристап во решавањето на проблемите со животната средина, особено во управувањето со водните ресурси и управувањето со отпадот, како и недостигот на капитални инвестиции за финансирање на инфраструктурата во овие области, дополнително ги забавуваат процесите за воспоставување на ефикасен систем за заштита на животната средина во Република Северна Македонија.

Важно е да се истакне дека анализата е изготвена со користење на три главни аналитички алатки:

- **Функционална анализа:** Кој детално ги разгледува внатрешните структури, улогите, оперативните процеси и технологиската инфраструктура.
- **SWOT анализа:** Кој идентификува силните и слабите страни на институцијата, заедно со можностите и заканите кои произлегуваат од надворешната средина.
- **PEST анализа:** Кој ги испитува политичките, економските, социјалните и технолошките фактори, обезбедувајќи контекст за спроведувањето на стратешкиот план.

1.1.1 Функционална анализа

Организациска структура и улоги

- **Структура:**
  МЖСПП има дефинирана организациска структура со јасно разграничени оддели и улоги.

Сепак, постои простор за оптимизација на комуникациските канали и координацијата помеѓу различните сектори.

- **Капацитет на кадри:**
  Постојат квалификувани и искусни стручњаци, но се забележува потребата за континуирана обука и развој на вештини, посебно во контекст на новите технолошки трендови.
- **Внатрешна комуникација:**
  Иако постојат официјални комуникациски механизми, има недоволна интеракција меѓу одделите, што може да забави донесувањето на одлуки и спроведувањето на мерките.

Оперативни процеси и технолошка инфраструктура

- **Процеси и процедури:**
  Постоечките оперативни процеси се дефинирани, но нивната ефикасност е ограничена поради фрагментирани процедури и недостаток на интегрирани системи за следење и известување.
- **Технолошка состојба:**
  Информациската технологија и дигиталните алатки кои се користат се застарени, што ја ограничува можноста за ефикасно управување со податоци и мониторинг на проектите. Потребна е модернизација и дигитална трансформација.

Финансиски ресурси

- **Буџетска рамка:**
  Распоредбата на финансиски средства е ограничена, а постојат буџетски притисоци кои можат да го забават спроведувањето на новите иницијативи.
- **Финансиски предизвици:**
  Недостатокот на средства е еден од главните предизвици, што го отежнува обезбедувањето на нови проекти и иновативни решенија.

1.1.2 SWOT Анализа (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Treats)

SWOT анализата е алатка за стратешко планирање. Се користи за процена на предностите и слабостите како внатрешни фактори и можностите и заканите како надворешни фактори што влијаат врз Министерството за животна средина и просторно планирање.

SWOT Анализа

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
▪ Стратешка визија и дефинирани цели: Јасно дефинирани стратешки приоритети за заштита на животната средина и просторно планирање; ефикасно и ефективно донесување ad-hoc одлуки од страна на највисокото раководството; ▪ Квалификуван кадар: Присуство на искусни професионалци кои го	• Ограничени финансиски средства: Недостатокот на средства ја забавува имплементацијата на стратешките мерки. • **Недостаток на човечки ресурси во одредени сектори:** ; одлив на стручни кадри од Министерството во други институции и во приватниот сектор; непополнети раководни позиции (раководители на сектори и

знаат секторот; посветеност на вработените за квалитетно и навремено завршување на работните задачи и обврски; ▪ **Законска и институционална рамка:** Постојат утврдени закони, меѓународни стандарди и договори кои ја поддржуваат имплементацијата; подготвеност за брза реакција и промени во случај на непредвидени ситуации; соодветна правна рамка (законски и подзаконски акти) усогласени со регулативата на ЕУ и одлична примена на правото во сите работни процеси; спроведување контрола на регуларноста на управните постапки во рамките на Министерството; ▪ **Меѓународна и донаторска поддршка:** Активна соработка со донатори и партнерски институции обезбедува дополнителни ресурси и експертиза ▪ Меѓународна и донаторска поддршка: Активна соработка со донатори и партнерски институции обезбедува дополнителни ресурси и експертиза	одделенија) што предизвикува неможност за делегирање на овластувањата и одговорностите за одредени активности во работењето на Министерството; недоволен број на потребни обуки во земјата и странство за надградување на вработените; непополнети работни позиции, немање на соодветна поделба на должности. • **Бавни оперативни процеси:** Фрагментирана внатрешна комуникација и процеси што не овозможуваат брза реакција. • **Остарена технолошка инфраструктура:** Потреба од модернизација на информациските системи за подобрување на управувањето и мониторингот. • **Недоволна координација:** Пречки во соработката меѓу одделите што може да доведе до неефикасно донесување одлуки. •
МОЖНОСТИ	ОПАСНОСТИ
▪ **Привлекување дополнителни средства:** Можност за воспоставување на јавни-частни партнерства и пристап до меѓународни фондови. ▪ **Интеграција на иновативни технологии:** Воведување на модерни дигитални алатки и зелени технологии кои ќе го подобрат оперативното работење. ▪ **Зголемување на јавната свест:** Растечкиот интерес на јавноста за одржлив развој може да обезбеди поддршка за нови иницијативи. ▪ **Стратешки партнерства:** Засилување на соработката со академските институции, невладините организации и приватниот сектор. ▪ **Човечки ресурси:** соодветна прераспределба на вработените на соодветни места за кои се квалификувани, преквалификација, како и меѓуресорски трансфери на дел од вработените за да можат да дадат поголем придонес; надградба и усовршување на вработените преку генерички и специјализирани обуки во земјата и странство; да се направат упатства, водичи за службените лица, да им помогне во нивната секојдневна работа и исполнување на обврските.	▪ **Политички и економски нестабилности:** ▪ Промени во политичката сцена и економските услови може да ја намалат поддршката и финансирањето. ▪ **• Административни бариери:** ▪ Внатрешни и надворешни пречки кои може да го забават спроведувањето на мерките; одлив на стручни кадри во други институции и заминување во пензија и ненавремено пополнување на работните места со нововработени кои ќе ги преземат знаењето и искуството од тие што заминуваат; недоволно динамичен развој на човечките ресурси согласно модерните европски трендови ▪ **• Еколошки непредвидливости:** непредвидени ситуации; Природни катастрофи и климатски промени што бараат брзи и адаптивни одговори. ▪ **• Социјални и културни предрасуди:** ▪ Традиционалните ставови и културните бариери може да ограничат прифаќањето на новите мерки.

1.1.3 PESTLE Анализа (Political, Economic, Social, Technological, Legal and Enviromental)

ПОЛИТИЧКИ ФАКТОРИ	ЕКОНОМСКИ ФАКТОРИ	СОЦИО-КУЛТУРНИ ФАКТОРИ
▪ Политичка стабилност и волја: Поддршката од државата и политичката стабилност се критични за континуитетот на проектите; стратешките приоритети и приоритетните цели на Владата на Република Северна Македонија; извештаите на ЕК за напредокот на РСМ, коишто претставуваат важна рамка за насоките за работата на Министерството ▪ Законодавна рамка: Постоечките закони и регулативи, како и меѓународните конвенции, обезбедуваат основа за спроведување на стратешкиот план. ▪ Институционални соработки: Врските со други државни и локални институции, како и со донаторски организации, обезбедуваат дополнителни ресурси;	▪ Буџетска распределба: Ограничените финансиерки средства и буџетските притисоци влијаат врз спроведувањето на проектите; ▪ Макроекономски услови: Глобалните и локалните економски трендови, вклучувајќи ги инфлацијата и економската стабилност, имаат директно влијание врз инвестициите; редизајнирањето на буџетската политика и фискална консолидација, коишто се во насока на поддршка на макроекономската стабилност, забрзување на економскиот раст, а со тоа и зајакнување на потенцијалот за раст на домашната економија; економска стабилност и закрепнување во периодот после пандемијата КОВИД-19. ▪ Привлекување на инвеститори: Можност за воспоставување на јавни-частни партнерства и соработка со приватниот сектор за дополнително финансирање;	▪ Јавна свест и образовни програми: Растечкиот интерес и свест на граѓаните за одржлив развој обезбедуваат поддршка за новите мерки; информирањето на медиумите за работењето на Министерството за животна средина и просторно планирање. ▪ Социјални очекувања: Потребата за транспарентност, отчетност и активно учество на локалните заедници; влијанието на граѓанскиот сектор ▪ Културни фактори: Традиционалните ставови и културните очекувања може да влијаат на прифаќањето и имплементацијата на иновативните мерки. ▪ Демографски промени: Промените во демографските карактеристики влијаат врз приоритетите и потребите на јавноста.
ТЕХНОЛОШКИ ФАКТОРИ	**ПРАВНИ ФАКТОРИ**	**ЕКОЛОШКИ ФАКТОРИ**
-Инфраструктура и иновации: Нивото на развој на технолошката инфраструктура и можностите за имплементација на иновативни технологии. **-Дигитална трансформација:** Примена на модерни информациски системи и дигитални платформи за подобрување на управувањето и мониторингот; подобрување на веб-страница на Министерството	▪ општи законски и подзаконски акти; ▪ закон за заштиа на животната средина; ▪ меѓународни договори (билатерални и мултилатерални), како и други активности на меѓународно	▪ климатските промени; обврската за заштита на животната средина и воведување стандарди за нејзина заштита.

(висококвалитетен портал кој ќе овозможи пристап до сите информации во ингеренција на МЖСПП). **-Истражување и развој:** Потенцијалот за соработка со академските институции за развој на нови технологии и методологи од аспект на повеќе области со што директно се придонесува за подобрување на квалието на живот на населението;		

1.1.3 Осврт на постигнати резултати во 2024 и 2025 година

Квалитет на воздух

- Континуирано одржување и модернизација на Државниот мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздухот (ДАМСКАВ);
  Реализиран е проектот за набавка на анализатори финансиран од ИПА 2 програмата, со што се заврши процесот на замена на застарените мерни инструменти во мониторинг станиците во Скопје (Карпош, Центар, Лисиче, Гази Баба) и во Лазарополе. Во рамките на овој проект набавени се вкупно 27 анализатори (4 – PM10, 4 – PM2.5, 4 – SO_2, 4 – O_3, 6 – NO, NO_2, NOx, 5 – CO), 2 ниско волуменски уреди за земање на примероци, 1 високо волуменски уред за земање примероци и 7 сета за мерење на метеоролошки параметри. Во тек се подготвителни активности за поставување на мониторинг станица во Штип, со што ќе се финализира процесот на проширување на државниот мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух.
- Во тек е изработка на нов портал и мобилна апликација за прикажување на податоците од ДАМСКАВ
- Изработка на национален инвентар на емисии во воздух и информативен извештај за инвентарот за период 1999-2022 и за период 1999-2023 година согласно ЕМЕП методологија со цел исполнување на барањата на Конвенцијата за прекуграничен пренос на аерозагадувањето – CLRTAP.
- Преглед и одобрување на плановите за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух за Општините: Охрид, Струга, Прилеп, Штип, Велес и Гевгелија. Изработката на Плановите за квалитет на воздух е обврска на ЕЛС, но заради недоволните административни капацитети на општините, а значајноста од дефинирање на мерки за подобрување на квалитетот на воздухот и нивна имплементација на локално ниво, Министерството ја финансираше изработката на плановите преку програмата за инвестиции во животната средина.
- Со поддршка на Светска Банка се изработија следните извештаии:
  - Институционална и функционална анализа за управување со квалитетот на воздухот во Северна Македонија
  - Оценка на квалитетот на воздухот во Битола, Кичево и Кочани

- Со поддршка на Шведска Влада во рамките на проектот „Справување со загадувањето на воздухот“ имплементиран од страна на УНДП во оппштините Куманово, Струга, Струмица, Гостивар и Кавадарци спроведени следните активности:
    - o Мониторинг на квалитетот на воздухот во петте општини со времетраење од 1 година во период март 2023 до април 2024 година
    - o Изработка на Студии за утврдување на изворите на загадување на воздухот за петте општини, со употреба на рецепторно модлирање.
    - o Изработка на нов план за квалитет на воздух за Струмица и се ажурирање на плановите за Куманово, Кавадарци, Гостивар и Струга. Плановите се во фаза на усвојување од страна на Советите на општините, поточно во фаза на обезбедување на согласност од МЖСПП и Министерство за здравство.
- Во рамките на Регионалниот проект за подобрување на квалитет на воздух во Западен Балкан, финасисран од Шведската Влада се изготви Каталог на мерки за намалување на загадувањето на воздухот, кој содржи примери на ефикасни мерки спроведени во други држави и кој може да помогне при селекција на соодветни и ефикасни мерки за намалување на загадувањето на воздухот
- Во рамките на Проектот „ЕУ за чист воздух“, финансиран од ИПА3 програмата со буџет од 10 милиони евра а имплементиран од страна на УНОПС се спроведуваат следните активности:
    - o Промена на системите за греење на јавните згради во четири општини (Скопје, Битола, Тетово и Велес). За дел од објектите замената е завршена, а за останатите сеуште е во тек.
    - o Набавка на еколошки автобуси за поддршка на јавниот превоз во Скопје. Шест автобуси се испорачани во ноември 2024 година и истите се во употреба во јавниот гратски превоз во Скопје
    - o Засадување на зелен појас во четирите општини. Голем дел од набавените садници се засадени на одредените локации во соработка со општините
    - o Изработена е техничка спецификација за набавка на опрема за мониторинг на квалитет на воздух (инструменти за мерење на BTX, микроаналитичка вага и ICP MS – инструмент за одредување на концентрации на тешки метали во воздух), спроведена е тендерска постапка и се очекува испорака на опремата до крајот на август 2025 година
    - o Изработка на студија за проширување на парното греење во Скопје.

Национален информативен систем за животна средина

- Воспоставен Национален информативен систем за животна средина (NEIS), кој е во почетна фаза на собирање на пилот податоци од поголеми индустриски капацитети

Собирање, обработка и анализа на податоци за животната средина

- Континуирано собирање, обработување и известување на податоци и информации за состојбата и медиумите во животната средина и областите - воздух, води, бучава, почва и отпад;
- Подготвени се индикатори за состојбата во животната средина за 2024 година и Статистика на животната средина за 2024 година – публикација која се подготвува во соработка со Државниот завод за статистика;
- Подготвен е годишен извештај од обработени податоци за квалитетот на животната средина за 2024 година

Катастар на загадувачи на животна средина

- Континуирано собирање, обработување и известување на податоци и информации добиени од мониторинг-мрежата на идустриските субјекти за емисии во медиумите на животната средина и областите – (воздух, води и бучава);
- Преку програмата за инвестиции во животната средина, Министерството обезбеди подршка за изработка на катастар на загадувачи на воздух за подрачјето на општините Струмица, Битола, Пробиштип, Крива Паланка, Делчево, Дебар и Свети Николе во период јануари 2024-јули 2025 година.

Во рамки на обврските поврзани со климатската акција и во согласност со Зелената агенда и Планот за раст, Министерството презеде следниве значајни активности;

- Изработка финален драфт на Закон за климатска акција
  24 мислења вградени забелешки;
- Изработен Нацрт-Акциски план за зелена Агенда според Софиската декларација;
- Иницирање на проектни Активности за:
  Изработка на I двогодишен извештај за транспарентност;
  Изработка и ревизија на НДС 3.0 –

Тековни Активности за 2025 година во рамки на климатска Акција

- Усвојување на Закон за климатска акција, (2020-04/2025 година,Активна).

-Започнато со Изготвување на приоритетни подзаконски акти во согласност со Акцискиот план за спроведување на Законот за климатска акција и Планот за раст) а) Определување на категориите на активности за кои се потребни дозволи за емисија на стакленички гасови и емитираните стакленички гасови

б) Методологија за подготовка на планови за мониторинг(започнато);

в) Методологија за подготовка на годишни извештаи за емисии(започнато);

г) Формата и деталната содржина на барањето за дозвола за емисија на стакленички гасови, како и постапката за поднесување на барањето и придружната документација(започнато);

д) Правилник за деталната постапка за издавање дозволи, вклучувајќи ја содржината и форматот на дозволите(започнато);

f) Методологија за верификација на годишните извештаи за емисии(планирано)

- Вклучување на адаптацијата на најранливите сектори кон климатските промени во Законот за климатски промени(завршено вклучено во закон за климатска акција, не е усвоен)
- Развој на Национален план за адаптација кон климатските промени (НАП).
- Подготовка на NDC 3.0 (2025 година, започната)
- Ревизија на Интегрираниот национален енергетски и клчиматски план во соработка со други институции и подршка од меѓународни партнери.(во тек, треба да заврши 04/2025)

-Активности за развој на национален план за адаптација кон климатските промени (НАП),

Разработен концептот за НАП (започнат)

Во рамки на Програмата за управување со води (2024)

Во текот на 2024 година, Министерството за животна средина и просторно планирање учествуваше во реализацијата на значаен број проекти поврзани со управувањето со водни ресурси, зајакнување на отпорноста на поплави и подобрување на инфраструктурата за водоснабдување.

Реализирани проекти:

-Подобрување на отпорноста од поплави во Полошкиот регион (Финансиран од УНДП и Швајцарската агенција за развој
-Проектот ARSINOE (CLIMATE RESILIENT REGIONS THROUGH SYSTEMIC SOLUTIONS AND INNOVATIONS) – Климатски одржливи региони преку системски решенија и иновацииЕвропски проект за климатски одржливи региони преку иновации и системски решенија
-Регионален ИПА проект на ЕУ Превенција од поплави и управување со ризик од шумски пожари во Западен Балкан и Турција Превенција од поплави и управување со шумски пожари (Западен Балкан и Турција)
- Глобалниот еколошки фонд (ГЕФ) одобри нов проект „Имплементација од Стратешкиот акционен план во сливот на реката Дрим за зајакнување на прекуграничната соработка и овозможување интегрирано управување со водните ресурси"

Тековни проекти:

-УНДП/GWP-Med Регионален проект „Интегрирано управување со меѓународен ризик од поплави предизвикани од климатски промени во Сливот на Дрим во Западен Балкан"
-Проект „Програма за управување, користење и заштита на подземните води во Северна Македонија (GWP)"
- EU4GREEN - Општата цел на проектот е промовирање на Зелената агенда за Западен Балкан. Компонента за води има за цел обуки за UWWTD, Nitrate, Monitoring.
- INTERREG EUROPE PROJECT "Одржливо управување со водите" (SUSTAQUA project)
- "Interreg EuroMed Project ""Resilience in Desertification and Drought for Mediterranean (REDEEM)""
-ЕИБ заем за директна финансиска поддршка на општините во Република С. Македонија за реализација на проекти за подобрување на водоводната инфраструктура.

EU ИПА проекти во тек:

-EU4Prespa(Една од проектните активности се инвестиции во собирање и третман на отпадни води и модерно управување со отпадните води, кои се очекува значително да го намалат нивото на загаденост на езерото;
- ИПА Проект „Подобрена имплементација на Директивата за поплави во ЕУ преку хармонизација на националното законодавство и подготовка на планови за управување со ризици од поплави";
- IPA project "Future Support to the Implementation of Reforms in the Water Sector and the New Tariff Setting Methodology for Water".

Во рамки на Програмата за просторно планирање -Динамиката на изработка на ППРСМ е регулирана со Акциски план усвоен од Влада на РСМ, согласно која во 2024 и 2025 се изработува Нацрт ППРСМ и до крај на 2025 треба да се предаде, по што во 2026 година следува ревизија и јавна расправа и усвојување на истиот од страна на Собрание на РСМ, па во период од 2027-2028 следува изработка на Предлог ППРСМ.
-активностите се во тек за реализација на изработка на ППРСМ 2021-2040

Осврт на постигнатите резултати на Секторот за природа (2024–2025) Сектор за природа при Управа за животна средина во периодот од 2024-2025 година продолжи со понатамошно унапредување на националната легислатива за заштита на природата преку спроведувањње на постапки за прогласување на заштитени подрачја и природни реткости, валоризација на природнотоналседство и изработка на планови за управување со заштитени подрачја. Значаен напредок е забележан во процесот на хармонизација на националното законодавство со законодавството на ЕУ од областа на заштита на природата, пред се во имплементацијата на ЕУ Директивите за живеалишта и птици, односно идентификација на погодни подрачја за Европската еколошка мрежа Натура 2000. Исто така беа зајакнати администартивните капацитети на централно и локално ниво преку одржување на

обуки, тренинзи и семинари за НАТУРА 2000 и ЦИТЕС и за други прашања од областа на заштита на природата. Подобрено е финасирањето на националните паркови од Буџетот на МЖСПП.

Во периодот од 2024-2025 година беа спроведени следните активности:

-Изготвен е Нацрт-Закон за природа, со кој целосно се транспонирани барањата од ЕУ мерките 31992L0043 и 32009L0147

-Изработен е Нацрт-Закон за прекугранично движење и трговија со диви животни со нацрт подзаконски акти.

-Изготен е Нацрт-Закон за прогласувае на Маврово за национален парк

-Прогласени се две природни реткости и тоа палеонтолошки локалитет -Змијовец и локалитет Дувало-Косел, додека за локалитет Болован постапката за прогласување на природна реткост е во тек

-Изготвени се Предлог-листа на строго заштитени диви видови и Предлог-листа на заштитени диви видови во Република Северна Македонија (РСМ)

-Изготвена е Предлог- листа на инвазивни видови во РСМ во согласност со ЕУ Регулативата 1143/2014 на Европскиот Парламент за превенција и справување со внесување и ширење на инвазивни видови (IAS Regulation).

-МЖСПП водеше постапки за прогласување на Белчишко Блато и Катлановски предел/Долна Пчиња за заштитени подрачја

-Со обезбеден буџет од МЖПП како и донатори изработена е ревизија/Дополна на Студија за ревлаоризација за заштитено подрачје НП Маврово која е основа за продолжување на постапката за репрогласување на НП Маврово

-Изготвен е инвентар/база на податоци за живеалишта, видови и птици од ЕУ значење од десктоп и теренски истражувања.

-Во насока на имплементација на ЕУ Директивата за живеалишта во РСМ изготвени се Нацрт-акционен план за конзервација на ридската желка (Testudo hermanni), Нацрт-Акциски план за зачувување на кафеавата мечка (Ursus arctos) и Нацрт-Акционен план за конзервација на локалитети со шумско мочуриште (91D0*) од прилог I на ЕУ директива за живеалишта. Извршена е ревизија и дополнување на Каталогот на живеалишта

-Извршена е идентификација на потенцијални подрачја за еколошка мрежа Натура 2000 и изготвени се Стандардни формулари на податоци (СДФ) за Натура 2000 на национално ниво. Извршено е ажурирање на веб страната за НАТУРА 2000

-Направено е мапирање и оценка на статус на спелеолошки локалитети на национално ниво како идни Натура 2000 подрачја

-Во насока на зајакнување на националните капацитети за имплементација на ЕУ Директивите за живеалишта и птици и Регулативата за ЦИТЕС одржани се тренинг обуки со засегнати страни за различни прашања за Натура 2000 и ЦИТЕС . Во насока на подигнување на јавната свест за значењето на Натура 2000 и ЦИТЕС изработени се промотивни материјали, Web страна и фејсбук за Натура 2000 и ЦИТЕС

-Реализирана е TAIEX експертска мисија за посета на фарми за желки во РСМ

-Обезбедени се финансиски средства од Буџетот на МЖСПП за јавните установи НП Пелистер, НП Галичица, НП Маврово и НП Шар Планина со цел спроведување на проекти со конкретни цели за мониторинг на живеалишта и видови, развој на екотуризам и подигнување на јавна свест.
-Фондот за природа Преспа-Охрид (ПОНТ) покрај во заштитените подрачја (НП Пелистер, НП Галичица, СП Преспанско Езеро и Парк на природа Езерани) со своите активности се прошири во Охридскиот регион, конкретно за Споменик на природа Вевчански Извори. Исто така ПОНТ ги прошири своите активности во Национален парк Шар Планина и Национален парк Маврово.
-Започна проектот: Поддршка на Северна Македонија во пристапот во ЕУ на полето на животната средина и природа Проектот има 2 комоненти за ЕУ и природа во соработка со Шведска агенција за животна средина
-Учество во преговори за потпишување на договор за ЕУ ЛИФЕ Проект “Кохерентни активности за градење на национални капацитети за LIFE програмите во Северна Македонија”
-Се следи процесот на изработка на Студија за валоризација на природните вредности на масивот Јабланица
-Се следи процесот на изработка на Стратегија и едукативна програма за Зоолошки градини
-Релизирана мисија на Рамсарска конвецнија за Преспа регион
-Подготовка на позиции на нашата земја за COP20 CITES
-Подготовка на позиции на нашата земја за COP15 Ramsar
-Организирање на регионална работилница за акциски план за балкански рис
-Учество на активиности за Стратешки акциски план за Преспа регион
-Учество на координативни состаноци за проктот: ЕУ за Преспа
-Координативни состаноци во врска со изработка на Студија за валоризација на природните вредности на Демиркаписка Клисура
-Реализирање на теренски настан за поставување на електрична ограда за заштита од крупни зверови (мечка и волк) на 5 фармери/локации во НП Шар Планина и др.

1.2. Мисија

Приоритетите на министерството е да создава предуслови за спречување и контрола на загадувањето, мониторинг на квалитетот на медиумите во животната средина, интегрирање на заштитата на животната средина и климата во другите секторски политики и подигање на свеста на населението. Унапредување на енергетската транзиција, инвестирање во енергетска ефикасност и зелен развој, намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатките промени.

1.3. Визија

Министерството за животна средина и просторно планирање гради и промовира политики во согласност со стандардите на Европската Унија, кои ќе обезбедат ефикасно користење на ресурсите по принципите на одржлив развој, воведување на ниско-јаглероден развој се со цел обезбдување и осигурување на здрава и квалитетна животна средина на населението.

1.4. Задачи и обврски

Министерството за животна средина ги врши работите што се однесуваат на:

- Подготовка и спроведување политики, законодавство и програми согласно со стандардите на ЕУ и НАТО, спроведување на обврски од меѓународни конвенции и договори;
- Управување со националниот информативен систем за животна средина со вклучена геопросторна функционалност, со податоци за животната средина и информирање на јавноста за состојбата во животната средина;
- Планирање на просторот: спроведување на постапки за донесување на просторни планови на национално и регионално ниво;
- Управување со води: планирање, издавање на дозволи за користење, испуштање на отпади води итн;
- Управување со отпадот: планирање на системи за управување со различни видови/текови на отпад, издавање на дозволи за увоз/извоз, транзит и постапување со отпад во земјата;
- Контрола на индустриски емисии и справување со ризици: издавање на интегрирани еколошки дозволи и дозволи за усогласување со оперативни планови;
- Заштита на природата: планирање, спроведување на процеси за прогласување на заштитени подрачја, издавање на мислења во управни и други постапки, генетски модифицирани организми итн;
- Управувавање со климатските промени: анализи и планирање, интегрирање на политиките за намалени климатски промени во останатите сектори политики, известување согласно обврските од ратификувани конвенции и договори;
- Управување со воздухот: мониторинг на квалитет на амбиентен воздух, инвентари на емисии, моделирање, подготовка на плански документи, известување согласно обврските од ратификувани конвенции и договори
- Соработка со ЕЛС преку вршење на надзор за спроведувањето на законодавството за животна средина и давање на препораки на локално ниво;
- Спроведување на казнена политика за сторители на прекршоци од областа на животната средина согласно правилно водење на прекршочна постапка од страна на државни и локални инспектори за животна средина;
- Инвестиции во животната средина во областа на водите, отпадот, природата и итн;
- Подигање на јавната свест, вклучување на јавноста во процесот на одлучување и едукација.

1.5. Специфичност на Министерството за животна средина и просторно планирање

Оваа мисија се реализира преку:

- Воспоставување на добар статус на водите преку соодветно управување со површинските и подземните води;
- Воспоставување на самоодржливи регионални системи за управување со комунален отпад, постигнување на националните цели за рециклирање на посебните текови на отпад (пакување, батерии и акумулатори, електрична и електронска опрема, искористени возила, отпадни гуми, отпадни масла итн.), соодветно постапување со опасниот отпад, вклучувајќи го и медицинскиот отпад;
- Создавање на предуслови за ублажување и адаптација на климатските промени и заштита на озонскиот слој;

- Подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух преку спроведување на мерки предвидени во стратешките и планските документи
- Зајакнување на управувањето со заштитените подрачја, адекватна конзервација на живеалиштата и постигнување на добар статус на зачуваност на растителните и животинските видови;
- Управување со ризици од хаварии и технолошки катастрофи;
- Санација и рекултивација на индустриските жаришта;
- Управување со статистички податоци за животната средина добиени од националните и локалните мрежи за мониторинг на водите, воздухот, бучавата и почвите;
- Спроведување на кампањи за подигање на свеста за приоритетни теми поврзани со животната средина и климата.
-

1.6. Структура на органот на државна управа (планирани промени)

Односи со органите во состав

Органи во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање се:

- Служба за просторен информативен систем
- Управа за животна средина
- Државен испекторат за животна средина

Министерството за животна средина и просторно планирање е поставено во насока на креирање на политики од областа на животната средина, додека стручните работи во областа на животната средина се спроведуваат од страна на Управата за животна средина и Службата за просторен информативен систем, кои се органи во состав на МЖСПП. Инспекторатот за животна средина има клучна улога во спроведувањето на законите и прописите за заштита на животната средина. Неговите главни задачи и обврски вклучуваат:Надзор и контрола;Издавање и одземање дозволи;Превенција и санкции; Истражување и извештаи; Едукација и соработка.

Во овој контекст, надлежностите на МЖСПП во однос на органите во состав се поделени на функција на развивање на политиките што ги врши МЖСПП и регулаторната функција што ја вршат органите во состав.

Управата е надлежен орган кој ги спроведува постапките на издавање дозволи и согласности, а особено постапките на оцена на влијанието врз животната средина, интегрирано спречување и контрола на загадувањето, спречувањето и контрола на хавариите со присутво на опасни супстанции, управувањето со отпад и квалитетот на воздухот, управувањето со водите, заштита на природата од загадување. Воедно, во Управата за животна средина се спроведуваат стручни и управни работи кои се однесуваат за заштита на природата, стручни работи во управувањето со отпадот, стручни работи во управувањето со водите, воздухот, хемикалиите, бучавата и другите области на животната средина, стручни работи за заштита на почвите од загадување, водење на Катастарот за животната средина и Регистарот на загадувачки материи и супстанции и на нивните карактеристики, мониторинг на животната средина и други работи согласно законот.

Органограм на Министерството за животна средина

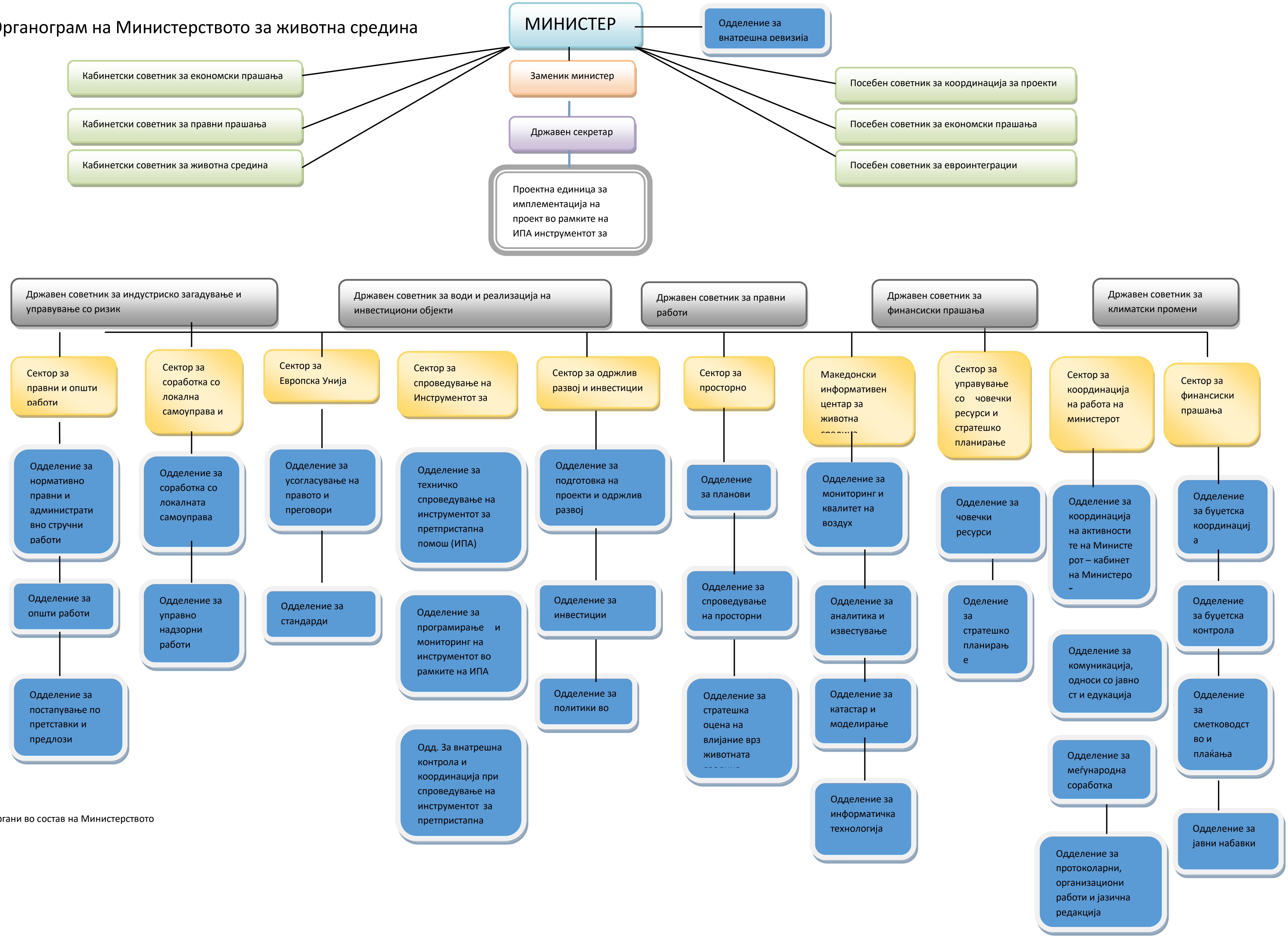

Органи во состав на Министерството

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor

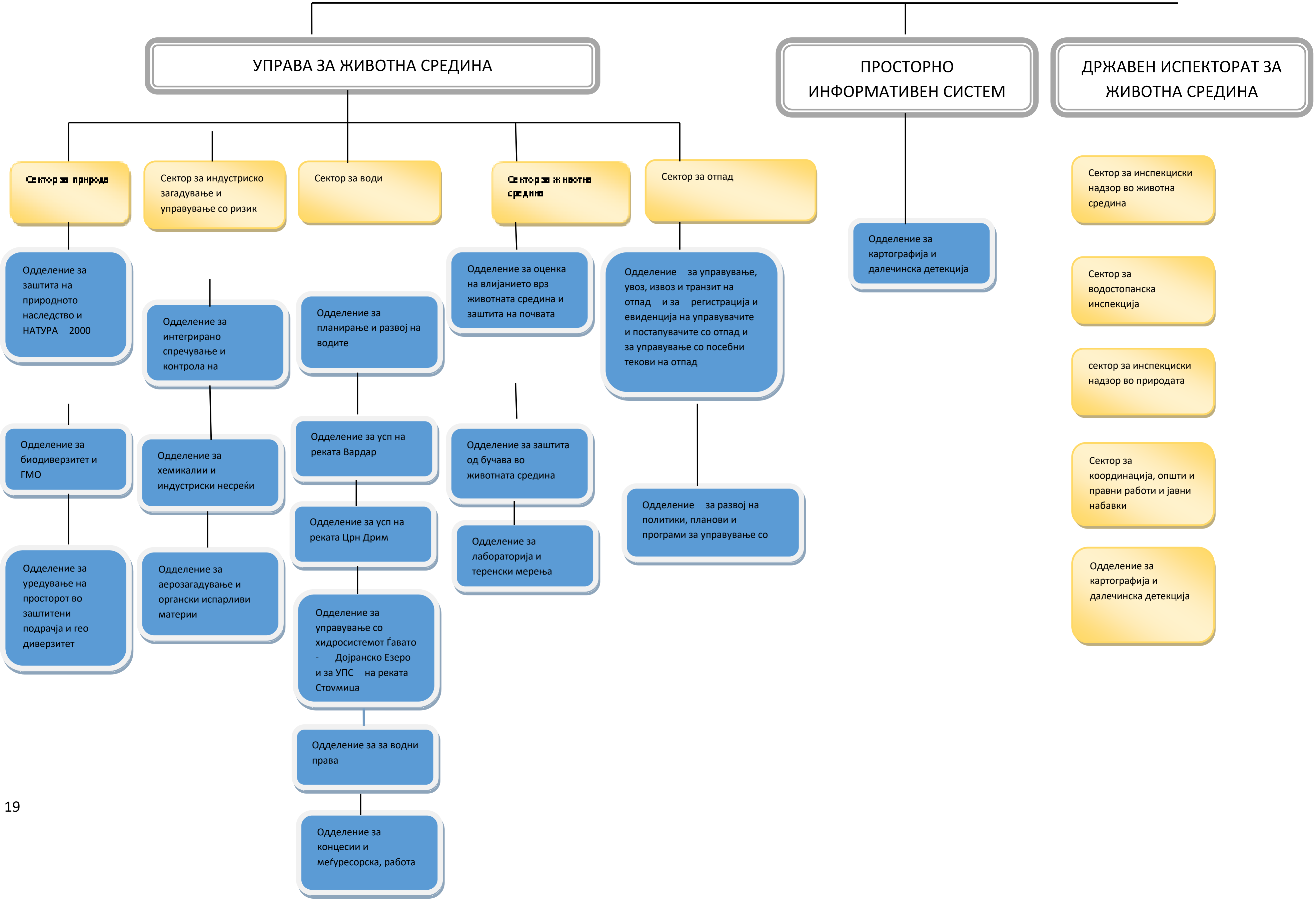

1.7 Стратешки приоритети на Владата на Република Северна Македонија (2024-2028)

- Создавање на амбиент за чиста животна средина и справување со климатските промени

За остварување на владиниот стратешкиот приоритет се утврдени следните цели:

-градење на водоводни и канализациски системи во сите населени места низ земјата

-заштита на животната средина и одржливо користење на природните ресурси со воспоставен механизам за наплата на екосистемски услуги и

-подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина и спроведувањето на политиките за просторно планирање.

Министерството за животна средина и просторно планирање, во рамките на своите законски надлежности, презема мерки и активности што придонесуваат за реализација на предвидените стратешки приоритети, дефинирајќи ги следните приоритетни цели:

- Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина, управување со водите и отпадот;
- Подобрување на квалитетот на хуманото планирање, уредување и одржливо искористување на просторот и природните богатства;
- Зајакнување на контролата и спречување на недозволена трговија со радиоактивни материјали;
- Спроведување на интегрирање на политиката за животна средина и просторно планирање во останатите секторски политики преку спроведување на постапката за стратешка оцена на влијанија на стратегии, планови и програми врз животната средина (СОВ), спроведување на постапка за Оценка на влијание врз животна средина (ЕИА);
- Усогласување на законската легислатива со барањата ЕУ;
- Вложување во зелена економија и креирање на зелени работни места;
- Зголемување на јавна свест и едукација на населението од областа на животната средина и реализација на кампањи од областа на животната средина;
- Унапредување на меѓународната соработка преку спроведување на билатерални договори и иницирање на нови, зајакнување на регионалната соработка и исполнување на обврски од мултилатерални договори;
- Поставување на законска и долгорочна стратешка рамка за управување со климатските промени во согласност со енергетскиот и климатски пакет на ЕУ 2030 со визија до 2050 Green Growth Strategy;

1.8 Прогами

1. **Заштита на животна средина**
   Потпрограма Управување и заштита на води
   Потпрограма Квалитет на воздух
   Потпрограма Третман на отпадни води
   Потпрограма Управување со отпад
   Потпрограма Заштита на природата
   Потпрограма Дојранско Езеро
2. **Просторни Планови**
   Потпрограма просторни планови
3. **Унапредување на животната средина**
   Потпрограма Унапредување на животната средина
4. **ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА**
   Потпрограма Државен испекторат за животна средина
5. **ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА**
   Инфраструктурни проекти во општините
6. **АДМИНИСТРАЦИЈА**
   Администрација

1.8.1 **Заштита на животната средина**

Во рамките на оваа Програма се извршуваат активности за:

➢ *Управување и заштита на води*

Во рамки на оваа Потпрограма генерално се опфатени активности во делот на управувањето со водите насочени кон постигнување на „добра состојба” на сите води во определен временски период, и во која се содржани барања за примена на интегрираниот пристап при управување со водите на ниво на речен слив и тоа како во поглед на квантитетот така и во поглед на квалитетот. Концептот на законот го претставува интегрираниот и сеопфатен пристап за постигнување на стратешката определба за чиста вода на ниво на целата територија. Целите на сите активности е насочена кон: заштита, зачувување и постојано подобрување на состојбата на водните екосистеми и водните живеалишта, промоција на одржливото користење на водата засновано врз долгорочна заштита на водните ресурси, унапредување на заштитата од штетните испуштања и редукција на загадувањето на подземните води, ублажување на последиците од штетното дејство на водите и недостигот на вода, како и исполнување на обврските од меѓународните договори. Клучно барање на законот е управувањето со водите на ниво на речен слив што подразбира употреба, планирање, како и заштита од и на сите површински и подземни води на ниво на географски и хидрографски единици. Централен елемент на управувањето со водите на ниво на речен слив, е изготвувањето на плановите за управување на речните сливови. Со цел да ја промовира рационалната употреба на водите, законот утврдува обврска за надомест на сите трошоци, и тоа: трошоците за животната средина и трошоците за ресурсот.

Во рамки на Потпрограмата се реализираат активности во функција на извршување на работите согласно член 212 од Законот за водите и тоа за:

- управување и развој на водните ресурси и надоместување на трошоците за работење на органите на државната управа и органите и организациите кои имаат соодветни надлежности во управувањето со води,
- изградба на нови и одржување и унапредување на постојните јавни водоснабдителни објекти, изградба на нови и одржување и унапредување на постојните хидромелиоративни системи и хидросистеми,
- одржување и заштита на природните езера, одржување на водотеци, изградба и одржување на објекти за регулација на водотеци,
- заштита од штетните дејства на водите вон населени места,
- подготовка на планови за одбрана од поплави и замрзнување,
- планови за заштита од ерозија и порои,

- подготовка на соодветни планови за заштита од други штетни дејствија на водите вон населените места,
- контрола на состојбите и собирање и обработка на податоците за резерви на вода и нивно рационално користење,
- хидрогеолошки и други истражувања,
- подготвување и организирање на спроведувањето на програмата за мерки за заштита на водите од загадување,
- преземање на мерки за извршување на определени работи за заштита од загадување, мониторинг и утврдување на состојбата со квалитетот и квантитетот на водите и мониторинг на безбедноста на водата за консумирање од страна на човекот,
- воспоставување и одржување на заштитни зони и изградба на одржување на објекти за заштита на водите од загадување.

➢ *Квалитет на воздух*

Оваа Потпрограма ги опфаќа активностите кои се однесуваат на управување со квалитетот на воздухот со цел постигнување на целите дефинирани во Законот за квалитет на амбиентен воздух. Целите на Закон се:

- избегнување, спречување и намалување на штетните ефекти врз човековото здравје и животната средина како целина, вклучувајќи ги и биолошката разновидност, природното богатство и историското и културното наследство;
- обезбедување на соодветна информација за квалитетот на амбиентниот воздух;
- спречување и намалување на загадувањата кои предизвикуваат промена на климата и
- одржување на квалитетот на амбиентниот воздух таму каде што е добар и подобрување во други случаи.

Со цел обезбедување на соодветна информација за квалитетот на амбиентниот воздух, Министерството за животна средина и просторно планирање управува со Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух, кој се состои од 21 фиксна и една мобилна мониторинг станица. За континуирано функциорање на мониторинг системот потребно е:

- редовно следење на функционалноста на мерните инструменти;
- одржување на инструментите, односно редовна замена на потрошните материјали согласно динамиката дадена од производителите на опремата;
- сервисирање на инструментите;
- секојдневно следење на податоците добиени од ДАМСКАВ и нивна валидација и верификација;

- калибрација на анализаторите од мониторинг станиците со цел добивање на веродостојни податоци за квалитет на воздух;
- калибрација на референтните анализатори од калибрационата лабораторија за квалитет на воздух.

Во план е изработка на нов портал за квалитет на воздух и мобилна апликација заради застареност на постоечкото техничко решение, а се со цел континуирано информирање на граѓаните за квалитетот на амбиентниот воздух.

➢ *Третман на отпадни води*

Оваа Потпрограма опфаќа активности поврзани со финансирање на проекти за изградба на канализациони мрежи, одводни канали, колекторски системи, атмосферски канализации, изградба на позначајни инфраструктурни објекти како и пречистителни станици за отпадни води.

➢ *Управување со отпад*

Оваа Потпрограма опфаќа активности за имплементација на законските одредби од Законот за управување со отпад и сродните закони од делот на управувањето со отпадот, како и подзаконските акти кои произлегуваат од нив во делот кој го опфаќа процесот на управување со отпад како и стратегијата за управување со отпад, националниот план за управување со отпад националниот план за спречување на создавање на отпад. Исто така, во рамки на потпрограмат се опфатени активности за имплементација на Законот за управување со пакување и отпад од пакување, Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпад на електрична и електронска опрема, Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори, Законот за управување со дополнителни текови на отпад и Законот за проширена одговорност на производителите, како и подзаконските акти кои произлегуваат од овие закони.

Во рамки на оваа потпрограма се реализираат проекти од областа на управувањето со отпадот финасисрани од буџетски средства, меѓународни грантови или заеми. Учествува во работата на работните тела на Собранието на Република Северна Македонија и Владата на Република Северна Македонија, со овластеување од функционерот кој го раководи министерството и соработува со

единиците на локалната самоуправа во делот на воспоставување на регионалните системи за упрвување со отпад како и други прашања.

Со оваа потпрограма се утврдува намената и се доделувааат средства за финансирање на активности за постигнување на националните цели за посебните текови на отпад.
Средствата за реализирање на оваа програма се обезбедуваат со:

- Законот за управување со пакување и отпад од пакување (“Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 216/21):
- Надоместокот согласно член 10 став (5) од биоразградливите кеси за носење на стоки*:* согласно член 22 (паушален надоместок во износ од 6.000 денари за мал производител).
- Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема (“Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 176/21):
- Членот 31 (паушален надоместок во износ од 6.000 денари за мал производител)
- Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори (“Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 176/21): согласно член 24 (паушален надоместок во износ од 6.000 денари за мал производител)

➢ *Дојранско езеро*

Оваа Потпрограма го покрива одржувањето и работењето на Хидросистемот Ѓавато – Препумпна станица Богданци - Дојранско езеро.

Работата на Хидросистемот Ѓавато се одвива на три локации – бунари Ѓавато, препумпна станица Богданци и Дојранско езеро Дојран. Работата на бунари Ѓавато и Препумпна станица Богданци се одвива во четири смени и во секое време е присутен човечкиот фактор затоа што пумпните агрегати работат непрекинато. На Бунари Ѓавато се врши пратење и контрола на работата на 10 бунарски пумпи сместени во 10 бунари, контрола и чистење на 5 трафостаници од 10 киловати кои ги напојуваат бунарските пумпи со струја. Истотака при секое вклучување и исклучување на бунарските пумпи операторите вршат контрола на трафостаниците и состојбите на мерните инструменти, контрола во бунарските шахти на машинските елементи кои се наоѓаат во нив, како и чистење на бунарските шахти. Вработените исто така редовно вршат обиколка на бунарите заради заштита од човечки и други фактори, и исто така по секое задолжение излегуваат на терен за одредена работа. Препумпна станица Богданци е команден центар на Хидросистемот од каде се контролира работата на системот преку СКАДА програма, и се врши вклучување и исклучување на бунарските пумпи преку радио врска,

а исто така со помош на сувите пумпи се препумпува водата до Преливен базен Богданци. Вработените редовно ја пратат раоботата на пумпите на Препумпна станица, кои се наоѓаат во машинска хала, вршат контрола на нивото на водата во собирниот базен, состојбата на вентилите кои го регулираат нивото на водата во базенот како и состојбата на мерните инструменти во трафостаницата и машинската хала. Истотака се врши чистење на машинската хала, трафостаницата и работните простории како и одржувањето подмачкување на вентилите и пумпите, како и фарбање на машинските елементи од цевководот. Во Дојран се врши контрола на нивото на водата во езерото, како и контрола на каналот преку кој водата влегува во езерото.

➢ *Заштита на природата*

Со оваа програма се утврдуваат активностите кои ќе се реализираат заради унапредување на заштитата на природата во Република Северна Македонија преку имплементација на целите определени во Националната стратегија за заштита на природата со Акционен план (2017-2027).Активностите се реализират преку годишна програма за заштита на природата

Со оваа програма се реализираат следните акивности:

- Донесување на нов закон за Природа и Закон за меѓународна трговија со загрозени видови на дивата фауна и флора (ЦИТЕС) и подзаконски акти
- Изработка на нова стратегија за биолошка разновидност и усогласувасње со Глобалната рамка за биолшка разновидност.
- Водење постапка за прогласување на Охридско Езеро, Белчишко Блато и Катлановски предел, за заштитени подрачја и спроведување на постапка за репрогласување на Маврово за национален парк
- Изработка на Студија за валоризација на природните вредности на Јабланица, Моноспитовско блато и Демир Капија
- Изготвување на анализа за воспоставување на Гео паркови
- Обуки по различни области за Натура 2000 (Европска мрежа за заштитени подрачја)
- Обуки по различни области за ЦИТЕС
- Идентификација на потенцијални пилот подрачја за еколошка мрежа Натура 2000 на национално ниво
- Изработка на Стандардни формулари на податоци (СДФ) за Натура 2000 за потенцијални пилот подрачја на национално ниво
- Изработка на Национална црвена листа за пеперутки
- Изменување и дополнување на Листите за утврдување на строго заштитени и заштитени диви видови
- Проценка на состојба на водни живелишта со препораки за нивна заштита и нива поврзаност со климатски промени

- Зајакнување на капацитетите на националните паркови за спроведување мониторинг, заштита и управување со природното наследство

1.8.2 Просторни Планови

- ***Просторни планови***

Просторот, како универзална категорија, е суштествена одредница на државата и истовремено предмет на најважниот процес во нејзиниот развој, процесот на планирањето. Планирањето на просторот е начин за воспоставување на стратегијата за развојот на територијата на секоја цивилизирана држава. Министерството за животна средина и просторното планирање, преку Секторот за просторно планирање е задолжено за водењето и спроведувањето на политиките и следењето на процесите во обликувањето на просторот на Република Македонија. Просторно планирање е мултидисциплинарна дејност чија цел е долгорочна проекција за развој на просторот од сите аспекти. Со просторното планирање се обезбедува рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот, услови за хумано живеење и работа на граѓаните, како и предвидување на мерки за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени разурнувања, од природни и технолошки непогоди и др.
Просторното планирање претставува континуиран процес кој се реализира преку перманентно изработување и донесување на просторни планови, како и координирање на нивното спроведување, односно нивна имплементација.

1.8.3 Унапредување на животната средина

- ***Унапредување на животната средина***

Со оваа програма се утврдува намената и се доделуваат средства за финансирање, кофинансирање и реализирање на програми, проекти и други активности од областа на животната средина како што се:

- Изработка на техничка документација и изградба на канализациони системи и системи за одведување и пречистување на отпадни води;
- Реализирање на проекти и активности за подигање на јавната свест, едукација и обука во областа на животната средина;

- Поттикнување на образовни, истражувачки и развојни студии, програми и проекти за заштита и унапредување на животната средина и природата;
- Поддршка на мерки и активности за заштита и унапредување на природата во Република Северна Македонија;
- Поддршка на мерки и активности за заштита на животната средина во Република Северна Македонија;
- Реализација на проекти и активности одобрени согласно Програмите за инвестирање во животната.

1.8.4 ДРЖАВЕН ИСПЕКТОРАТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Основна функција на Државниот Инспекторат за животна средина е спроведување на инспекциски надзор во согласност со законските прописи и други правни акти со кои се регулирани прашања од сферата на заштитата на животната средина, природата и водите. Инспекторатот врши инспекциски надзор над примената на техничко-технолошките мерки за заштита на воздухот, водите, земјиштето, флората и фауната од деградирање и загадување, заштита на гео и биодиверзитетот, посебното природно богатство (Национални Паркови, споменици на природата, парк шуми, орнитолошки резервати и други заштитени подрачја со закон), заштита на озонската обвивка, заштита од штетна бучава емитирана во животна средина, превенција од еколошки инциденти.

1.8.5 ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА

Програмата за децентрализација е стратешки процес кој има за цел да ја пренесе власта, одлуките и ресурсите од централната власт кон локалните самоуправи. Оваа програма е дизајнирана да овозможи подобро управување, зголемена транспарентност и ефикасност во испораката на јавните услуги, со активно учество на граѓаните во процесите на одлучување.

Цели на програмата:

Зајакнување на локалните самоуправи – Обезбедување финансиска и административна автономија на општините.

Подобрување на јавните услуги – Подобрување на пристапот и квалитетот на јавните услуги за граѓаните.

Поттикнување на учество на граѓаните – Вклучување на заедниците во процесите на донесување одлуки.

Финансиска децентрализација – Обезбедување стабилни извори на приходи за општините.

Техничка и административна поддршка – Развој на капацитетите на локалните институции.

Очекувани резултати:

-Подобрен квалитет на јавните услуги (образование, здравство, инфраструктура).

-Поголема одговорност и транспарентност на локалните власти.

-Развој на локалните заедници преку проекти и инвестиции.

-Рамномерен економски развој на сите региони.

Програмата за децентрализација е клучен чекор кон поефикасна, инклузивна и одржлива локална самоуправа, каде граѓаните добиваат подобри услуги и можност за активно учество во управувањето со нивната заедница.

2. Планови за спроведување на програмите

2.1 ПРОГРАМА ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
А: Оправданост и дизајн на Програмата за заштита на животната средина
1.Стратешкиот приоритет/цели на Владата на РСМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија за 2024-2028 година **Стратешки приоритет за 2024-2028 година е:** - Создавање на амбиент за чиста животна средина и справување со климатските промени **Стратешки цели за 2024-2028 се :** **-**градење на водоводни и канализациски системи во сите населени места низ земјата - заштита на животната средина и одржливо користење на природните ресурси со воспоставен механизам за наплата на екосистемски услуги и - подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина и спроведувањето на политиките за просторно планирање
2.НПАА Поглавје 27 Животна средина и климатски промени
3.Стратешките приоритети и цели на Министерството за животна средина и просторно планирање: • Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина, управување со водите и отпадот; • Подобрување на квалитетот на хуманото планирање, уредување и одржливо искористување на просторот и природните богатства; • Спроведување на интегрирање на политиката за животна средина и просторно планирање во останатите секторски политики преку спроведување на постапката за стратешка оцена на влијанија на стратегии, планови и програми врз животната средина (СОВ), спроведување на постапка за Оценка на влијание врз животна средина (ЕИА); • Усогласување на законската легислатива со барањата ЕУ; • Вложување во зелена економија и креирање на зелени работни места; • Зголемување на јавна свест и едукација на населението од областа на животната средина и реализација на кампањи од областа на животната средина; • Унапредување на меѓународната соработка преку спроведување на билатерални договори и иницирање на нови, зајакнување на регионалната соработка и

исполнување на обврски од мултилатерални договори;

- Поставување на законска и долгорочна стратешка рамка за управување со климатските промени во согласност со енергетскиот и климатски пакет на ЕУ 2030 со визија до 2050 Green Growth Strategy;

Цел на Програмата: Заштита и унапредување на животната средина во функција на зголемување на квалитетот на здравјето и животот на населението

Показатели за успех на Програмата: Подолу во табелата за секоја потпрограма одделно разработени

Програмата е: Вертикална

Потпрограма 1: Управување и заштита на води

Показател на успешност:

Зголемен број на реализирани проекти за инвестиции во животната средина и воспоставени системи за управување со квалитетот на водите;

Зголемен степен на успешено спроведени проекти согласно активностите во проектите

Процент на искористеност на средства предвидени по активности и години;

Број на население кои ги користат придобивките од спроведувањето на проектите;

Територијална покриеност (водовод, канализациони системи) од спроведување на проектот во мерка должина;

Број на инволвирано население (мажи/жени) од користењето на придобивките од проектите;

Процент на вклученост на населението (мажи/жени) во спроведување на кампањи за животна средина;

Потпрограма 2: Квалитет на воздух

Показател на успешност:

Континуирано информирање на граѓаните за квалитетот на амбиентниот воздух

Функционален Државен автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух

Изготвен национален инвентар на емисии на загадувачки супстанци во воздух

Успешно спроведување на националните и локалните плански документи за подобрување на квалитетот на воздухот

Зајакнати административни капацитети на централно и локално ниво за упрвауваање со квалитетот на воздухот

Потпрограма 3: Третман на отпадни води

Показател на успешност:

Зголемен број проекти за инвестиции во животната средина и воспоставени системи за управување со квалитетот на отпадните води

Зголемен степен на успешено спроведени проекти согласно активностите во проектите Процент на искористеност на средства предвидени по активности и години Број на население (мажи/жени) кои ги користат придобивките од спроведувањето на проектите
Потпрограма 4: Управување со отпад
Успешно реализирани проекти од областа на животната средина согласно предвидените активности во рамките на проектот Применливот и успешно спроведување на стратегии од областа на животна средина во рамките на општествениот систем (од законски, финаскиски аспект) Успешно спроведени кампањи за подигање на јавната свест од областа на животна средина **Показател на успешност:** Квалитативно и квантитативно изработени стратегии од област на животна средина Зајакнати административни капацитетити на локално и централно ниво при изработка на предмети (барања, дозволи, елеборати, студии) од областа на животната средина Процент на вклученост на населението (мажи/жени) во спроведување на кампањи за животна средина Степен на запознавање/знаење со препораките од кампаните за подигање на јавната свест на населението (мажи/жени)
Потпрограма 5: Дојранско езеро
Показател на успешност: Степен на реализација на активностите предвидени со потпрограмата за тековната година Непречено функционирање на хидросистемот
Потпрограма 6: Колекторски систем Охрид и Струга **Показател на успешност**: Степен на реализација на активностите предвидени со потпрограмата за тековната година Непречено функционирање на колекторскиот систем
Потпрограма 7: Заштита на природата
Показател на успешност: Степен на реализација на активностите предвидени со потпрограмата за тековната година

Б: ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

Потпрограма 1: Управување и заштита на води

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Изградба на нова водоводна мрежа во село Сепче, Демир Хисар, Надзор над - Изградба на нова водоводна мрежа во село Сепче, Демир Хисар,	УЖС, СОРИ Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма во 2024 год	Обезбедени со буџетска програма	
Реконструкција на водоводна мрежа во населено место БОГДАНЦИ, Надзор над изградба - Реконструкција на водоводна мрежа во населено место БОГДАНЦИ,	УЖС, СОРИ Сектор Води	Министерства	Јануари 2025	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма
Потисен цевковод и резервоар за вода за пиење во с.Тремник, општина НЕГОТИНО, Надзор над изградба - Потисен цевковод и резервоар за вода за пиење во с.Тремник, општина НЕГОТИНО,	УЖС СОРИ Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		

Регулација на речно корито на реката од с.Бојане до с.Глумово, САРАЈ Надзор над изградба – Регулација на речно корито на реката од с.Бојане до с.Глумово, САРАЈ,	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма
Изградба на водоснабдителен систем (тиролски зафат, таложник, доводен цевковод и филтер станица за вода за пиење за н.м Пршовце и Глоѓи, ТЕАРЦЕ. Надзор над изграба - Изградба на водоснабдителен систем (тиролски зафат, таложник, доводен цевковод и филтер станица за вода за пиење за н.м Пршовце и Глоѓи, ТЕАРЦЕ,	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	
Изградба на водоснабдителен систем во село Вирче, ДЕЛЧЕВО. Заклучок на Владата на РСМ. Стручен надзор над проектот - Изградба на водоснабдителен систем во село Вирче, ДЕЛЧЕВО,	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	

Основен проект за санација на браната Ратево, општина Берово и Ревизија на проектна документација на Основниот проект. Стручен надзор над проектот - Санација на браната Ратево, општина Берово.	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	
Изградба на водоводна мрежа на ул. Бајрам Шабани, општина Чаир, Стручен надзор на проектот - Изградба на водоводна мрежа на ул. Бајрам Шабани, општина Чаир.	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	
Реконструкција на водоводна мрежа на ул. Менделеева, општина Чаир Надзор над - Реконструкција на водоводна мрежа на ул. Менделеева, општина Чаир	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	
Водоводна мрежа (примарна мрежа, бунари и пумпи) во с. Мерово, општина Желино, Стручен надзор над проектот - Водоводна мрежа (примарна мрежа, бунари и пумпи) во с. Мерово, општина Желино	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		

Проектна документација и Ревизија на проектот - Уредување и чистење на речното корито на река Вардар од каменоломот во општина Јегуновце до постоечкиот аквадут на главните цевководи и патниот мост до него извор Рашче во должина од околу 13 км,	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
Учество (20%) за INTERREG проектот REDEEM "Отпорност во опустинување и суша во медитеранот". Вкупна вредност на проектот 230.700 евра. Домашна контрибуција изнесува 44.531 евра.	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
INTERREG EUROPE PROJECT "Одржливо управување со водите" (SUSTAQUA project). Вкупна вредност на проектот изнесува 1.576.000 евра. Домашна контрибуција 28.000 евра	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
EU Grants Project "Advancing Transboundary Collaboration on Enhanced Flood Hazard Assessment & Early Warning in Vardar River Basin - ForeWARN". Вкупна вредност на проектот изнесува 962.000 евра. Домашна контрибуција 33.000 евра	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		

Учество за SWISS проектот "Подземни води“. Меморандум за соработка се уште не е потпишан, во фаза на консултации. (9.000.000 мкд во 2025, 9.000.000 мкд во 2026 и 1.140.000 мкд во 2027 година)	УЖС Сектор Води	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		

Потпрограма 2: Квалитет на воздух

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Годишна контрибуција за Конвенцијата и протоколот ЕМЕР.	МЕИЦ, УЖС	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
"Управување и видливост на GLOBE Програмата. Средствата ќе бидат наменети за визуелна, комуникациска и теренска поддршка на програмата, а ќе биде спроведена од Националниот и заменик националниот координатор."	МЕИЦ, УЖС	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		

Годишна контрибуција за Конвенцијата за далекусежно прекугранично загадување на воздухот. Обврската произлегува со ратификација на Конвенцијата за далекусежно прекугранично загадување на воздухот од 1979 година а членарината е доброволна.	МЕИЦ, УЖС	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
Годишна контрибуција за УНЕЦЕ Протокол за Регистарот на испуштање и пренос на загадувачки материи-ПРТР. Обврска од Законот за животна средина и Архуска конвенција. Со ратификација на ПРТР Протоколот во 2010 година, и Одлуката I/3 за финансиски аранжмани донесена на состанокот на Земјите членки на ПРТР.	МЕИЦ, УЖС	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
Годишна контрибуција за Архуската Конвенција- Конвенција за пристап до информации, учество на јавноста во одлучувањето и пристап до правда за прашањата поврзани со животната средина. Заостанат долг за период 2022-2025.	МЕИЦ, УЖС	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
Редовно одржување на Државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиентен воздух	МЕИЦ, УЖС	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		

Изработка на Катастар на загадувачи на површинските води во порачјето на реч, слив Вардар - I фаза. Претставува основа која ќе овозможи правење на планови за намалување на задувањето во речниот слив Струмица. Забелешка: Обврска која произлегува од Програма за работа на владата за 2024-2028.	МЕИЦ, УЖС	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
"Капитални дотации до општини Програма фосилни горива за 2024 година Чекаме податоци од Министерство за локална самоуправа за 2025 год."	СОРИ	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		

Потпрограма 3: Третман на отпадни води

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Изградба на канализационен систем/мрежа/колектор во повеќе н.м во општина Врапчиште Надзор при изградба на проектот - Изградба на канализационен систем/мрежа/колектор во повеќе н.м во општина Врапчиште,	УЖС СОРИ	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма

Довршување на ИПА проектот за Изградба на колекторски систем за Град Скопје Договор за надзор на ИПА проектот за Изградба на колекторски систем за Град Скопје.										
Основен проект за пресекување на линиска инфраструктурна градба - канализациона линија Ф-600 со железничка пруга и регионален пат, Урбан Блок 21, општина ГОСТИВАР, Стручен технички надзор на проектот - Основен проект за пресекување на линиска инфраструктурна градба - канализациона линија Ф-600 со железничка пруга и регионален пат, Урбан Блок 21, општина ГОСТИВАР,	УЖС СОРИ	Министерства, ЕЛС	Јануари 2025	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	
Регулација на ободен канал во н.м АРАЧИНОВО. Надзор над изградба - Регулација на ободен канал во н.м АРАЧИНОВО,	УЖС СОРИ	Министерства, ЕЛС	Јануари 2025	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	

Изградба на фекална канализација во с.Мустафино, СВЕТИ НИКОЛЕ. Надзор над изградба - Изградба на фекална канализација во с.Мустафино, СВЕТИ НИКОЛЕ	УЖС СОРИ	Министерства, ЕЛС	Јануари 2025	Декември 2025	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма	Обезбедени со буџетска програма	
Рехабилитација и проширување на канализационата мрежа во Општина Кичево, Надзор над - Рехабилитација и проширување на канализационата мрежа во општина Кичево.	УЖС СОРИ	Министерства, ЕЛС	Јануари 2025	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
Изградба на фекална канализација - Колекторски систем од Радожда до Калишта во општина Струга, Стручен надзор над изградба - Изградба на фекална канализација - Колекторски систем од Радожда до Калишта во општина Струга,	УЖС СОРИ	Министерства, ЕЛС	Јануари 2025	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
Пречистителна станица за отпадни води во Скопје - Донација од EIB/WBIF" .	Министерство, Град Скопје, Јп Водовод и Канализација	Министерства, Град Скопје	Јануари 2026	Декември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени преку заем од ЕИБ	Обезбедени преку заем од ЕИБ	Обезбедени преку заем од ЕИБ

Потпрограма 4: Управување со отпад

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка	Потребни ресурси

			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Ревизија на Основен проект за ИПА проект за "Воспоставување на регионален систем за управување со отпад во Источен и Североисточен регион" Од причина што во проектот се вклучени 18 општини, МЖСПП предлага оваа обврска да ја заврши Министерството.	УЖС Сектор Отпад Весна Индова	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Декември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			
Чистење на дивите депонии и соодветно депонирање на собраниот отпад на постоечките комунални депонии. За 2026 година е предвидено санирање на депонијата „Буково“ во о. Охрид.	УЖС Сектор Отпад Весна Индова	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Декември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			
За изградба на инфраструктурни објекти за собирање, преработка, рециклирање и отстранување на отпад од поширок јавен интерес во Република Северна Македонија (возила за собирање на посебните текови отпад и собирни центри).	Проектна единица, Сектор отпад Ана Каранфилова Мазневска	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Декември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			

Набавка на опрема за собирање и транспорт на отпад - Проект за воспоставување на регионален систем за управување со отпад Согласно кредитот од ЕБРД.	Проектна единица, Сектор отпад Бетим Љамалари	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Заем од ЕБРД		
Набавка на возила за собирање на отпад од пакување, набавка на опрема за собирање, преработка и рециклирање на отпад од хартија, тетрапак, пластика и метал (возило), за руралните општини во Република Северна Македонија.	Проектна единица, Сектор отпад Ана Каранфилова Мазневска	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2028	Проектна единица, редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			
Затворање на стари депонии и изградба на трансфер станици за отпад во различни општини	Проектна единица, Сектор отпад	Министерства, ЕЛС	Јануари 2026	Деекември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Заем од ЕБРД		

Потпрограма 5: Дојранско езеро

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.

Одржување на ХС Дојранско Езеро	УЖС, Сектор Води	ЕЛС	Јануари 2026	јануари 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		

Потпрограма 6 : Заштита на природата

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Подршка на активности во заштитени подрачја (споменици на природата), подршка на активности за заштита на природата во Националните паркови во РСМ	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2028	5 редовно вработени	5 редовно вработени	5 редовно вработени			
Идентификација на нови НАТУРА 2000 подрачја и постоечки СДФ	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2026	редовно вработени	редовно вработени	редовно врработени			
Студија за ревалоризација на заштитено подрачја - Тиквешко езеро	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2026	редовно вработени	редовно вработени	редовно вработени			
Изработка на елабоарти за природи вредности на ретки растенија (горски цвет и др)	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2026	редовно вработени	редовно вработени	редовно вработени			
ДНК анализа за тестудо хермани и тестудо грека. за желка - барање од ЕУ за контролна на фарми за желки	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2026	Редовно вработени	редовно вработени	редовно вработени			
Научна анализа за проценка и апликација за УНЕСКО ГЕО парк	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2026	редовно вработени	редовно вработени	редовно вработени			

Изработка на студија за валоризација на природните вредности на Демир Капија како и социо-економска студија во насока за ре-прогласување на подрачјето	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2028	редовно вработени	редовно вработени	редовно вработени			
Ревизија на Студија за заштита на Природата (2021-2040) за потребите на нов Просторен План на РСМ со теренски увид.	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2028	редовно вработени	редовно вработени	редовно вработени			
Подршка на музејска дејност на Природно научен музеј (изложби на заштитени видови)	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2026	редовно вработени	редовно вработени	редовно вработени			
Подршка на активности за заштита на природата во ЈУНП Галичица	УЖС	Министерства ЕЛС	2026	2028	редовно вработени	редовно вработени	редовно вработени			
Вкупно активности во I година :										
Вкупно активности во II година :										
Вкупно активности во III година :										
Вкупно активности за Програма :										

2.2 ПРОГРАМА ЗА ПРОСТОРНИ ПЛАНОВИ

А: Оправданост и дизајн на Програмата Просторни планови

2.НПАА Поглавје 27 Животна средина и климатски промени
3.Стратешките приоритети и цели на Министерството за животна средина: Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина и спроведувањето наполитиките за просторно планирање Развивање на институционалните и административните капацитети во функција на заштита на животната средина, природата и планирање на просторот на централно и локално ниво Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина, управување со водите и отпадот Управување со податоци во животната средина и следење, мониторинг и известување за состојбата, трендовите и перспективите на медиуми на животната средина Редовно изготвување на извештаи за состојбата на животната средина, индикатори за животна средина, статистики во животна средина, годишни извештаи и тематски извештаи Подобрување на квалитетот на хуманото планирање, уредување и одржливо искористување на просторот Одржување на континуиран одржлив просторен развој на територијата на Република Северна Македонија; Развој на политики за хумано планирање на просторот прилагодени според потребите на корисниците на просторот; Редовно следење на состојбата и спроведување на зголемени контроли на просторот
Цел на Програмата: Просторни планови во функција на зголемување на квалитетот на здравјето и животот на населението
Показатели за успех на Програмата: Подолу во табелата за секоја потпрограма одделно разработени
Програмата: Вертикална
Потпрограма 1: Просторни планови
Степен на реализација на Потпрограма Просторни планови и ПИС Изготвување на просторни планови на региони и зајакнување на ПИС **Показател на успешност:** Спроведување на постапка за донесување на Просторен план на РМ согласно предвидената динамика и активности Спроведување на постапка за донесување на два просторни планови за национални паркови Степен на вклученост на административните капацитети на локално и централно ниво при спроведување на постапките за донесување на просторни планови

Број на реализирани проекти за инвестиции во просторното планирање и воспоставени системи за управување со просторот

Б: ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

Потпрограма 1: Просторен план

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Согласно динамиката утврдена со Акциониот план со предлог мерки за започнување на постапка за изработка на нов Просторен план на Република Македонија, број 15-2800/3 од 08.06.2018 година. Фаза изработка на Нацрт – Просторен План на РСМ (во 2025 год.)и Фаза изработка на Предлог-Просторен план на РСМ (во 2026 год.)	СПП	ЕЛС	Јануари 2026	Декември 2028	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
Вкупно активности во I година : 1										
Вкупно активности во II година :										
Вкупно активности во III година :										
Вкупно активности за Програма : 1										

2.3 ПРОГРАМА ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

А: Оправданост и дизајн на Програмата Унапредување на животната средина

1.Стратешкиот приоритет/цели на Владата на РСМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија за 2024-2028 година

Стратешки приоритет за 2024-2028 година е:

- Создавање на амбиент за чиста животна средина и справување со климатските промени

Стратешки цели за 2024-2028 се :

- заштита на животната средина и одржливо користење на природните ресурси со
воспоставен механизам за наплата на екосистемски услуги и
- подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина и спроведувањето на

политиките за просторно планирање

-градење на водоводни и канализациски системи во сите населени места низ земјата

2.НПАА Поглавје 27 Животна средина и климатски промени

Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа:

- Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина, управување со водите и отпадот;
- Спроведување на интегрирање на политиката за животна средина и просторно планирање во останатите секторски политики преку спроведување на постапката за стратешка оцена на влијанија на стратегии, планови и програми врз животната средина (СОВ), спроведување на постапка за Оценка на влијание врз животна средина (ЕИА);
- Усогласување на законската легислатива со барањата ЕУ;
- Зголемување на јавна свест и едукација на населението од областа на животната средина и реализација на кампањи од областа на животната средина;
- Унапредување на меѓународната соработка преку спроведување на билатерални договори и иницирање на нови, зајакнување на регионалната соработка и исполнување на обврски од мултилатерални договори;
- Поставување на законска и долгорочна стратешка рамка за управување со климатските промени во согласност со енергетскиот и климатски пакет на ЕУ 2030 со визија до 2050 Green Growth Strategy;

Цел на Програмата: Заштита и унапредување на животната средина во функција на зголемување на квалитетот на здравјето и животот на населението

Показатели за успех на Програмата: Подолу во табелата за секоја потпрограма одделно разработени

Програмата: Вертикална

Потпрограма 1: Унапредување на животната средина
Показател на успешност: Зголемен број на реализирани проекти за инвестиции во животната средина; Зголемен процент на искористеност на средства предвидени со инвестициската програма;

Б: ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

Потпрограма 1: Унапредување на животната средина

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Заем кај ЕИБ по финансисикиот договор за проектот “ Подобрување на водната инфраструктура “ на општините во Северна Македонија. Средствата се планирани согласно динамиката на објавени постапки за јавни набавки кооординаирани со консултантскиот тим кој работи на проектот и ЕИБ.	Проектна единица, Министерство, ЕЛС	Министерства ЕЛС	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Обезбедени преку заем од ЕИБ	Обезбедени преку заем од ЕИБ	Обезбедени преку заем од ЕИБ
Програма за инвестирање во животната средина за 2026. Поттикнување на образовни, истражувачки и развојни студии, програми и проекти за заштита и унапредување на животната средина и природата , преку Конкурс 2026 година	Министерст ПИ	Министерства ЕЛС	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица			
Проект Стратегија и едукативна програма во Зоолошки градини - Обврска од Директива за Зоо од ПИ 2024 година	Министерство,проектна единица	Министерства	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица			

Спроведување на проект Геопаркови со Универзитет Гоце Делчев Штип	Министерство,проектна единица,	Министерств	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица			
Проект за Јабланица од ПИ 2024 година	Министерство,проектна единица,	Министерство	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица			
Кампања за подигнување на свеста на граѓаните за животната средина	Министерство	Министерство	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица			
Проект Interreg ENLIA, за директивата за Еколошката штета врз животната средина, во март 2025 година. Министерството за животна средина еден од партнерите, лидер партнер е Регионална влада на Андалузија, Шпанија. Вкупна вредност на проектот изнесува 165.800 евра. Домашна контрибуција 33.160 евра	Министерство	Министерство	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица			
"Реализирање на проекти и активности за подигање на јавната свест, едукација и обука во областа на животната средина 1. Заостанати обврски од ПИ 2025 година -15.000.000.00 денари 2. Финансирање на проекти за НВО и јавна свест преку Конкурс 2026 година 15.000.000.00 денари"	Министерство	Министерство	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица			
Проект Interreg NATUREM, за ремедиација на загадување со Перзистентни органски соединенија (POPs) во март 2025 година. Министерството за животна средина еден од партнерите, лидер партнер е Влада на Арагон, Шпанија. Вкупен износ на проектот изнесува 128.900 евра, домашна контрибуција 25.780 евра	Министерство	Министерство	Јануари 2026	Декември 2026	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица	Редовно вработени, Проектна единица			

Трансфери за линданот во Охис. Расчистување на индустрискиот токсичен отпад во поранешната фабрика ОХИС.	УЖС	Министерства	Јануари 2026	Декември 2030	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени со буџетска програма		
Купување на прочистувачи на надворешен воздух за Град Скопје.	ЕЛС	Министерства	Јануари 2026	Декември 2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			
Купување на електрични возила	ЕЛС Сектор Природа	Министерства	Јануари 2026	Декември 2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			
Заостанати обврски од ПИ 2023 и ПИ 2024 година	ЕЛС, министерство	Министерства	Јануари 2026	Декември 2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			
Финансирање на проекти за третман на отпадни води преку Програмата за инвестирање во животната средина за 2026 година	ЕЛС, министерство	Министерства	Јануари 2026	Декември 2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			
Надградба на софтверот за бучава ЛИМА	ЕЛС Министерство	Министерства	Јануари 2026	Декември 2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			
Согласно заемот од ЕИБ за помош на општините за изградба на водоводни мрежи - плаќање на ДДВ на изведувачите	Министерство, кабинет ЕЛС	Министерства ЕЛС	Јануари 2025	Декември 2026	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени			
Вкупно активности во I година:										
Вкупно активности во II година:										
Вкупно активности во III година:										

Вкупно активности за Програмата:

2.4 ПРОГРАМА ЗА ДРЖАВЕН ИСПЕКТОРАТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
А: Оправданост и дизајн на Програмата Унапредување на животната средина
1.Стратешкиот приоритет/цели на Владата на РСМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија за 2024-2028 година Стратешки приоритет за 2024-2028 година е: - Создавање на амбиент за чиста животна средина и справување со климатските промени Стратешки цели за 2024-2028 се : - заштита на животната средина и одржливо користење на природните ресурси со воспоставен механизам за наплата на екосистемски услуги и - подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина и спроведувањето на политиките за просторно планирање -градење на водоводни и канализациски системи во сите населени места низ земјата
2.НПАА Поглавје 27 Животна средина и климатски промени
Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа: -Унапредување и заштита на водите, -создавање предуслови за спречување и контрола на загадувањето, -мониторинг на квалитетот на медиумите во чживотна средина, -намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатските промени, -унапредување на животната средина.
Цел на Програмата: Заштита и унапредување на животната средина во функција на зголемување на квалитетот на здравјето и животот на населението
Показатели за успех на Програмата: Подолу во табелата за секоја потпрограма одделно разработени

Програмата: Вертикална
Потпрограма 1: ДРЖАВЕН ИСПЕКТОРАТ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
Показател на успешност: Број на извршени инспекции; **Процентна усогласеност со прописите;** **Број на санкции;** **Резултати од контролла на опасни материали и отпад;** **Задоволство на јавноста.**

Б: ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

Потпрограма 1: Државен испекторат за животна средина

Активност	Одговорни	Консулт ирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/годи на)	Крај (месец/годи на)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Надоместоци за инспекторат	Министерст во, ДИЖС		2026	2027	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Обезбедени во рамки на буџетот		
Договорни услуги	Министерст во, ДИЖС		2026	2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени во рамки на буџетот		
Вкупно активности во I година:										
Вкупно активности во II година:										
Вкупно активности во III година:										

2.5 ПРОГРАМА ЗА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА
А: Оправданост и дизајн на Програмата
1.Стратешкиот приоритет/цели на Владата на РСМ содржан во Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија за 2024-2028 година Стратешки приоритет за 2024-2028 година е: - Создавање на амбиент за чиста животна средина и справување со климатските промени Стратешки цели за 2024-2028 се : - заштита на животната средина и одржливо користење на природните ресурси со воспоставен механизам за наплата на екосистемски услуги и градење на водоводни и канализациски системи во сите населени места низ земјата - подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина и спроведувањето на политиките за просторно планирање
2.НПАА Поглавје 27 Животна средина и климатски промени
Стратешките приоритети и цели на органот на државната управа: • Подобрување на квалитетот на медиумите во животната средина, управување со водите и отпадот; • Спроведување на интегрирање на политиката за животна средина и просторно планирање во останатите секторски политики преку спроведување на постапката за стратешка оцена на влијанија на стратегии, планови и програми врз животната средина (СОВ), спроведување на постапка за Оценка на влијание врз животна средина (ЕИА);
Цел на Програмата: Заштита и унапредување на животната средина во функција на зголемување на квалитетот на здравјето и животот на населението
Показатели за успех на Програмата: Подолу во табелата за секоја потпрограма одделно разработени
Програмата: Вертикална
Потпрограма 1: ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЕКТИ ВО ОПШТИНИТЕ

Показател на успешност:
финансиската автономија на локалните власти;
ефикасноста на локалните администрации;
Капацитет на локалните власт;
инклузивоста и учество на граѓаните;

Б: ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

Потпрограма 1: ИНФРАСТРУКТУРНИ ПРОЕКТИ ВО ОПШТИНИТЕ

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси					
			Почеток (месец/година)	Крај (месец/година)	Човечки			Финансиски (МКД)		
					I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Одлука на влада - распределба на средства за инфраструктурни проекти во општините	Министерство, ЕЛС	ЕЛС	2026	2027	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Редовно вработени,			
Вкупно активности во I година: 1										
Вкупно активности во II година: 1										
Вкупно активности во III година: 1										
Вкупно активности за Програмата:										

2.6 Програма Администрација

Б: ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ

Потпрограма 1: Администрација

Активност	Одговорни	Консултирани	Временска рамка		Потребни ресурси	
			Почеток	Крај	Човечки	Финансиски (МКД)

			(месец/година)	(месец/година)	I год.	II год.	III год.	I год.	II год.	III год.
Надомест за вработени по договор на дело по добиени согласноти од МФ	Министерство, човечки ресурси		2026	2027	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Обезбедени во рамки на буџетот		
Објавување на огласи за вработувања	Министерство, човечки ресурси		2026	2027	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Обезбедени во рамки на буџетот		
Објава на оглас во дневни весници за одржување на испити (две испитни сесии годишно за експерт за оценка на влијание на проектите врз животната средина, експерт за стратегиска оцена на животната средина и испит за управител со отпад)	Министерство, сектор за правни работи		2026	2027	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Обезбедени во рамки на буџетот		
Трансфери при пензионирање (отпремнини)	Министерство, човечки ресурси		2026	2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени во рамки на буџетот		
Активности во процесот на интегрирање на РСМ кон ЕУ - Транспозиција на правото на ЕУ од област животна средина. Поради потребата од одредено експертско знаење или во одредени случаи поради недостиг на кадар во министерството понекогаш е потребно дополнително ангажирање на експерти од соодветна област да бидат вклучени во подготовка на прописите од областа на животната средина поврзани со процесот на транспозиција.	Министерство,		2026	2027	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Редовно вработени,	Обезбедени во рамки на буџетот		
Ангажирање на надвоешни експерти за обуки кои Секторот за соработка со локална самоуправа и управни и надзорни работи во рамките на своите надлежности ги организира за претставници на општините кои работат во делот на животната средина.	Министерство		2026	2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени во рамки на буџетот		

К-15 за вработените	министерство		2026	2027	Редовно вработени	Редовно вработени	Редовно вработени	Обезбедени во рамки на буџетот		
Вкупно активности во I година:										
Вкупно активности во II година:										
Вкупно активности во III година:										
Вкупно активности за Програмата:										

3.Влијанија врз човечките ресурси

ПРОГРАМА	Резиме на потреба од нови вработувања	Резиме на потреба од прераспределба на вработените	Резиме на потреба од обуки
Администрација	По основ на НПАА По основ на правична застапеност Нови законски и програмски надлежности Заминување на вработени или одлив на кадар Недостиг на кадар како штои се ИКТ профили за управување со бази на податоци	Зголемен обем на работа во одредени сектор-нееднакво распределување на работните обврски Подобра организациска поставеност	Обука за телата на ЕУ, правила , процедури и преговарање во Генералниот Директорат за животна средина при ЕК; Обука на државни службеници за сертифицирање на производи и услуги по ИСО стандарди за еко-етикетирање и др Обука за јазици (албански и англиски) почетен и напреден курс Обука за MS Office(Word, Excel, Power Point) Напредна обука(креирање користење бази на податоци Access итн.) Обука за Државни структури и процеси во јавната администрација Обука за Стратешко планирање и анализа на политики Обука за Подготовка на стратешки документи и утврдување на стратешки приоритети Обука за Планирање и управување со човечки ресурси Обука за подготовка и спроведување на тендерска документација и договори за проекти Обука за раководствени техники Обука за канцелариско и архивско работење во администрацијата Обука за јавни финансии и финансиско работење Обука за дипломатски протокол; Обука за управување со проекти; Обука за меѓународни договори и обврски од областа на животната средина,
Животна средина	Имплементацијата на програмата бара ангажирање на дополнителни кадри за подготовка и спроведување на проекти, мониторинг и	Приоритетни области во програмата – зголемениот обем на активности во климатски	Обука за советници за работа со инструментите со кои располага Лабораторијата како: Гасен Хроматограф со Масен детектор, Течен Хроматограф, Јонски Хроматограф,Спектро флуориметар и Гасен Хроматограф со ФИД и ЕЦД детектор Обука за започнување на постапка и потребна документација за Акредитација на лабораторијата на МЖСПП. Обука на државни службеници за имплементација на законодавството

	извештаи. Програмата создава барање за вработени со експертиза во климатски промени, управување со отпад, квалитет на воздух и води, биодиверзитет Потребни се капацитети за изработка на извештаи, управување со проекти и следење на финансиска реализација на програмата	промени, управување со отпад, квалитет на воздух и води бара дополнителна ангажираност на кадри потребни се кадри со административни и стручни вештини во сектори каде што се развиваат и спроведуваат проекти со ЕУ и меѓународни организации.	Обука на државни службеници за спроведување на ЕИА и ИППЦ процедури и др Обука на државни службеници за програмирање и имплементација на ИПА Обука за јазици (албански и англиски) почетен и напреден курс Обука за MS Office(Word, Excel, Power Point) Обука за мониторинг на заштитени подрачја ИПА,предпристапни фондови и други видови странска помош Обука Изготвување на анализа за воспоставување на EMAS во Р.М Обука за за мониторинг на заштитените подрачја Обука за изработка на планови за управување со заштитени подрачја Обука на државни службеници за спроведување на постапката за издавање на дозволи за користење и дозволи за испуштање согласно планските акти и др Обука за изработка на планови за управување со речни сливови и ни Обука за водење на информативен систем за води вна имплементација Обука за водење на регистрите за заштитени подрачја согласно Законот за води Обука за водење база на податоци за заштитени подрачја Обука за НАТУРА 2000 Обука за работа со карта на терен Обука за водење база на податоци за заштитени подрачја Обука за Евалуација на извештаи за безбедносни мерки Обука за советници за работа со инструментите со кои располага Лабораторијата како: Гасен Хроматограф со Масен детектор, Течен Хроматограф, Јонски Хроматограф,Спектро флуориметар и Гасен Хроматограф со ФИД и ЕЦД детектор Обука за ИСО 14001-Палета на Стандарди за животна средина(Осигурување на квалитетот и контрола на квалитетот QA/QC Обука за интегрирано спречување и контрола на загадувањето Обука за надзор-хемикалии,SEVESO Обука за менаџмент со кризи и ризик, индустриски хаварии, природни катастрофи Обука за работа со карта на терен Обука за имплементација на ЦИТЕС Конвенција
Мониторинг	Потребни се специјалисти за работа во лаборатории, одржување на автоматски мерни станици и обработка на податоци. Се јавува потреба од ИТ кадар за управување со бази на податоци и системи за автоматско мерење.	прераспределба на дел од административниот кадар кон стручните служби, вработување на специјализирани профили (аналитичари, техничари, ИТ поддршка), организирање на	Обука на државни службеници за спроведување на ЕИА и ИППЦ процедури и др Обука за јазици (албански и англиски) почетен и напреден курс Обука за MS Office(Word, Excel, Power Point) Обуки Microsoft(Managing and Maintaining a Microsoft windows Server 2003 Environment, Implementing a Microsoft windows Server 2003 Network infras tructure: Network Hosts,Implementing, Managing and Maintaining a Microsoft windows Server 2003 Network Infracrukture: Network Services) Обуки ЛОТУС ДОМИНО(Administering IBM Lotus Domino 6/6.5: Operating Fundamentals, Administering IBM Lotus Domino 6/6.5:Building the Infrastructure) Обука за Web programming(NET programming,SQL programming, Macromedia Flash 8,Advanced Macromedia Dreamweaver 8.0, PHP programming) Обуки за државниот автоматски мониторинг систем за квалитет на амбиент возПодготовка на акредитација на калибрациона лабораторија

		обуки за користење на современи системи за мерење и анализа	Обука за Воспоставување на процедурите за обезбедување на квалитет и контрола на квалитет од областа на мониторинг на квалитет на амбиент воздух Обука за Пресметка на буџет на несигурност на мерење на загадувацките супстанци (CO2,CO,PM10,NOx,O_3) со THERMO Анализаторите од мониторинг станиците Обуки за водење на националниот катастар на загадувачи во Р.С.М имплементација на Е-ПРТР и моделирање со податоци
Просторно планирање	Зголемен обем на работа поради изработка, ревизија и усогласување на просторно-планерски документи, како и подготовка на стратешки и елаборативни планови. Усогласување на локални и национални планови со европските стандарди, стратегии за урбан развој и просторна интеграција. Пензионирање, трансфери или прераспределба создаваат празни места кои треба да се пополнат со квалификувани кадри. Континуирано зголемување на бројот на проекти, програми и законски активности во областа на животната средина и просторното планирање.	Програмата бара кадри со експертиза во урбанизам, просторни планови, ГИС (географски информациски системи) и просторно моделирање. Вработените мора да ги надградуваат знаењата за современи методологии во просторно планирање, употреба на софтвери и примена на европски стандарди.	Обука за подготовка и спроведување на просторни планови Обука за Просторно моделирање и дигитални мапи Обука за усогласување на планови со национално и европско законодавство Обука за MS Office(Word, Excel, Power Point)
Прграма за инвестирање	Навремена подготовка, имплементација и следење на инвестиционите проекти, како и поефикасна координација со партнери и изведувачи. Одлив на кадар поради заменување во пензија или друг основ Реализација на проекти	Потреба од стручни профиливо приоритетни области Програмата бара експертиза во управување со проекти, градежни и инженерски	Обука на државни службеници за подготовка и спроведување на капитални проекти Обука за јазици (албански и англиски) почетен и напреден курс Обука за MS Office(Word, Excel, Power Point) Управување и имплементација на проекти со особен акцент на инфраструктурни проекти Обуки за методологии за подготовка, имплементација и следење на проекти. Обука за управување со ризици, финансии и ресурси. Обуки за Усогласување со националната и европската законска рамка.

	финансирани од национални и европски фондови, како и усогласување со регулативите за животна средина.	профили, како и правна поддршка за подготовка и ревизија на договори	Обуки за Управување со буџети и финансиски извештаи за инвестициони проекти.
Програма за државен инспекторат за животна средина	Стручни инспектори за различни области на животната средина. Правна поддршка за подготовка на казнени и административни постапки. ИТ кадар за работа со бази на податоци и дигитални системи за мониторинг.	Прераспределба од административни и поддржувачки служби кон теренски и стручни единици. Прераспределба на инспектори во области со зголемено ниво на надзор (на пр., индустриски постројки, големи еколошки ризици	Обуки за ЕУ директиви, национални закони и правилници за животна средина. Обуки за Инспекциски техники и методологии Обуки за Теренски инспекции, употреба на мерни инструменти и стандарди за надзор
Програма децентрализација	Потреба од стручни административци во локалните самоуправи за имплементација на пренесените надлежности. Потреба од финансиски и правни експерти за управување со проекти и усогласување со законите. Потреба од рксперти за просторно планирање, животна средина и локален развој.	Прераспределба од централните сектори кон локалните самоуправи за пренесување на стручни профили. Прераспределба на вработени со искуство во управување со проекти, планирање и локална администрација.	Обуки за национални закони, ЕУ директиви и регулативи поврзани со локалната самоуправа Обука за основи на децентрализација, организациски структури и одговорности. Обука за планирање, имплементација и мониторинг на локални проекти.

4.Принципи на правична застапеност

Очекувано влијание во 2026 година	Очекувано влијание во 2027 година	Очекувано влијание во 2028 година
Вработувања за доследно спроведување на подпрограмата на Владата на РСМ КС – соодветна и правична застепеност на заедниците кај буџетските корисници и единките корисници од централната власт, со претходно одобрение на Координативното тело за соодветна и правична застепеност формирано од Владата на РСМ.	Вработување за доследно спроведување на подпрограмата на Владата на РСМ КС – соодветна и правична застепеност на заедниците кај буџетските корисници и единките корисници од централната власт, со претходно одобрение на Координативното тело за соодветна и правична застепеност формирано од Владата на РСМ.	Вработување за доследно спроведување на подпрограмата на Владата на РСМ КС – соодветна и правична застепеност на заедниците кај буџетските корисници и единките корисници од централната власт, со претходно одобрение на Координативното тело за соодветна и правична застепеност формирано од Владата на РСМ.

5.Принципи на еднакви можности на жените и мажите

Се преземаат мерки и активности за каде иницијално се воспоставуваат мерки и индикатори за одредување на влијанијата на работните активности врз родово сензитивни прашања. Со донесување на Законот за еднакви можноси на мажите и жените, Стратегијата за родова рамноправност, ќе се имаат предвид насоките, одредбите и заложбите при спроведувањето на надлежните активности, програми и проекти во рамките на Министерството.

Министерството за животна средина и просторно планирање во иднина ќе ги почитува принципите на еднакви можности на жените и мажите. Квантитативно изразено, од вкупно 219 вработени во Министерството за животна средина и просторно планирање 115 се жени или 52.51% се жени, а 104 се мажи или 47.49% се мажи. Овие податоци се детално прикажани по одделни звања во следната табела:

Работно место	**Високо**		**Вишо**		**Средно**		**Основно**		**ВКУПНО**		**Вкупно вработени во органот**	**Жени %**
	Мажи	**Жени**	**Мажи**	**Жени**	**Мажи**	**Жени**	**Мажи**	**Жени**	**Мажи**	**Жени**		
Именувани	2	2	0	0	0	0	0	0	2	2	4	50%
Раководни	33	40	0	0	0	0	0	0	33	40	73	54.8%
Нераководни	53	62	0	0	15	11	1	0	69	73	142	51.4%
Вкупно	**78**	**104**	**0**	**0**	**15**	**11**	**1**	**0**	**104**	**115**	**219**	**52.51%**

6.Развивање на заедничките функции

Очекувано влијание во 2026 година	**Очекувано влијание во 2027 година**	**Очекувано влијание во 2028 година**
Зајакнување и дополнителна обука на секторите и органите во состав за креирање и спроведување на политики, со особен акцент на интегрирање на политиката за животна средина во останатите сектори во РСМ Зајакнување на секторите и органите во состав за спроведување на закони и процедури согласно стндардите на ЕУ	Зајакнување и дополнителна обука на секторите и органите во состав за креирање и спроведување на политики, со особен акцент на интегрирање на политиката за животна средина во останатите сектори во РСМ	Зајакнување и дополнителна обука на секторите и органите во состав за креирање и спроведување на политики, со особен акцент на интегрирање на политиката за животна средина во останатите сектори во РСМ
Стратешко планирање/ подготвување на Буџетот		

Во текот на 2026 година со цел вработување/зајакнување на одделението за Стратешко планирање кое ќе биде надлежно за изготвување на Стратешки план за министерството и негово усогласување со буџетските пресметки. Исто така, ќе ја подготвува Годишната програма за работа на министерството и ќе превзема активности за рано предупредување односно утврдување на ризиците. Буџетот за 2026 година ќе се реализира согласно Законот за извршување на буџетот, согласно кој средствата треба да се користат наменски, рационално и,економично и ефикасно. Исто така ќе следат активности кои ќе бидат насочени кон зајакнување на одделението за буџет.	Ќе се доекипира и според надлежностите ќе го координира процесот на стратешкото планирање како и неговото исполнување , со што ќе претставува коректив на сите оперативни процеци кои ќе отстапуваат од утврдените стратешки приоритети. Понатану ќе се грижи за подготовка и следење на Годишната програма за работа на министерството, подготовка на функционална анализа и усогласеност на Стратешкиот план со буџетските пресметки. Изготвување на редовни извештаи. Доекипирање на одделението за буџет. Следствено на Законот, Буџетот за 2026 година ќе се реализира согласно Законот за извршување на буџетот, согласно кој средствата треба да се користат наменски, рационално и,економично и ефикасно. Преку извршување на буџетот ќе се следи и анализира реализацијата и спроведувањето на стратешките приоритети на Министерството Обука за подготовка и извршување на буџет на министерството.	Според надлежностите ќе го координира процесот на стратешкото планирање како и неговото исполнување , со што ќе претставува коректив на сите оперативни процеци кои ќе отстапуваат од утврдените стратешки приоритети. Понатаму ќе се грижи за подготовка и следење на Годишната програма за работа на министерството, подготовка на функционална анализа и усогласеност на Стратешкиот план со буџетските пресметки. Изготвување на редовни извештаи. Зајакнување на капацитетите на одделението за буџет Обука за подготовка и извршување на буџет на министерството Буџетот ќе се реализира согласно Законот за извршување на буџетот, согласно кој средствата треба да се користат наменски, рационално и,економично и ефикасно.Преку извршување на буџетот ќе се следи и анализира реализацијата и спроведувањето на стратешките приоритети на Министерството
Управување со човечки ресурси		

Зајакнување на екипираноста капацитетите и дополнителна обука на одделението за човечки ресурси, развивање на унифицирани стандарди за управување со човечките ресурси, со што би се зголемила ефикасноста, ефективноста и квалитетот на работниот живот на државните службеници. Ефективно и ефикасно работење на ОЧР.	Зајакнување на екипираноста капацитетите и дополнителна обука на одделението за човечки ресурси, развивање на унифицирани стандарди за управување со човечките ресурси, со што би се зголемила ефикасноста, ефективноста и квалитетот на работниот живот на државните службеници. Ефективно и ефикасно работење на ОЧР.	Зајакнување на екипираноста капацитетите и дополнителна обука на одделението за човечки ресурси, развивање на унифицирани стандарди за управување со човечките ресурси, со што би се зголемила ефикасноста, ефективноста и квалитетот на работниот живот на државните службеници. Ефективно и ефикасно работење на ОЧР.
Управување со информациски технологии		
Воспоставување и одржување безбедносни процедури, одржување и безбедност на информатичката опрема и апликациите обука за вработените и континуирана надградба на информатичката инфраструктура и стручна и логистичка поддршка за вработените во Министерството.	Воспоставување и одржување безбедносни процедури, одржување и безбедност на информатичката опрема и апликациите обука за вработените и континуирана надградба на информатичката инфраструктура и стручна и логистичка поддршка за вработените во Министерството.	Воспоставување и одржување безбедносни процедури, одржување и безбедност на информатичката опрема и апликациите обука за вработените и континуирана надградба на информатичката инфраструктура и стручна и логистичка поддршка за вработените во Министерството.
Внатрешна ревизија		
Во Министерството за за животна средина и просторно планирање, во согласност со организациската поставеност на работите и работните задачи, се спроведува внатрешна ревизија од страна на Одделението за внатрешна ревизија.	Во Министерството за за животна средина и просторно планирање, во согласност со организациската поставеност на работите и работните задачи, се спроведува внатрешна ревизија од страна на Одделението за внатрешна ревизија.	Во Министерството за за животна средина и просторно планирање, во согласност со организациската поставеност на работите и работните задачи, се спроведува внатрешна ревизија од страна на Одделението за внатрешна ревизија.

7.Ризици

7.1 РИЗИЦИ НА НИВО НА СТРАТЕШКИ ПЛАН

РИЗИК	ВЕРОЈАТНОСТ ЗА НАСТАНУВАЊЕ НА РИЗИКОТ	ВЛИЈАНИЕ НА РИЗИКОТ ВРЗ ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ	МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ
Неможност од унапредување на енергетската транзиција, инвестирање во енергетска ефикасност и зелен развој, намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатските промени	Средна	Средно	Спроведување на мерките и активностите од Програмата за животна средина

7.2 РИЗИЦИ НА НИВО НА ПРОГРАМА

ПРОГРАМА	РИЗИК	ВЕРОЈАТНОСТ ЗА НАСТАНУВАЊЕ НА РИЗИКОТ	ВЛИЈАНИЕ НА РИЗИКОТ ВРЗ ОСТВАРУВАЊЕ НА ЦЕЛИТЕ	МЕРКИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ
Програма за животна средина	Застарена хардверска и иформатичка технологија кои ја користат вработените; Застарен софтвер; Непостапување според предвидени законски рокови при спроведување на постапки; Не спроведување на мониторинг известување за настанати нееколошки состојби;	Средна	Средно	Промена на законите од областа на животна средина Промена на подзаконските акти од законите за животна средина Активна и постојана комуникација со населението Добивање на навремени и точни вести за животната средина Испраќање на навремени мерки и инструменти за заштита на населението

Програма Просторен план	Неспроведување на Пограмата за Просторен план поради необезбедени средства	Средна	Средно	
Пограма за унапредување на животната средина	Нецелосно спроведување на Пограмата за унапредување на животната средина поради недоволно обезбедени средства	Средна	Средно	Зголемување на јавната свест за важноста од финансирање на проекти за унапредување на животната средина Зголемување на средствата за реализирање на проекти од областа на животната средина